

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Ordu Milletvekili İhsan Şener ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül'ün; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Anayasa Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

3.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural, Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu ile Barış ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Ordu Milletvekili İhsan Şener ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül'ün; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Anayasa Komisyonu Raporu (2/1810, 2/8) (S. Sayısı: 12 ve 12'ye 1'inci Ek) (x)*

BAŞKAN – Komisyon ve Başkanlık temsilcisi? Yerinde.

Komisyon raporu 12 ve 12'ye 1'inci Ek sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Ruhsar Demirel, Eskişehir Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; parti grubum adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İç Tüzük'te yapılmak istenen bu değişiklik biz kadın milletvekillerinin pantolon giymesi konusunu içeriyor. Elbette ki buna hiçbirimiz itiraz etmiyoruz. Hatta biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bunu insan haklarının birincil cümlesi içinde teati ediyoruz. Dolayısıyla “İnsanların giyinme, barınma, beslenme ihtiyaçları” cümlesinden pantolonun da bir giyim olması, bugünün hayatının getirdiği bazı ortamlarda kadınlar tarafından sıklıkla kullanılması itibarıyla Milliyetçi Hareket Partisi bu konuya destek vermektedir, hiçbir çekincemiz yoktur.

Yaklaşık iki hafta kadar önce Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yine biz kadınların giyim kuşamıyla ilgili bir düzenleme yapıldı. Bütün bunların Mecliste grubu bulunan tüm partiler tarafından uzlaşmayla yapılmış olması hepimiz adına memnuniyet verici. İnsanların milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olduklarında ne giyip ne giymeyecekleri, buraya nasıl çıkabilecekleri konusunda kendilerinin karar verme yetenekleri olduğuna millet karar vermiş ki bizleri buraya kendilerini temsil edelim diye çıkarmış. Dolayısıyla, bu yalnızca özgürlükleri genişletici bir hâldir ve Milliyetçi Hareket Partisi buna taraftır.

Burada da en çok önemsedığımız şey bu insan hakları cümlesinde olan her şeyin bizim tarafımızdan olumlu karşılanacağını bilmesidir. Onun ötesinde de uzlaşma kültürünün ülkemizde yaygınlaşması ve toplumdaki tansiyonun düşmesi adına bütün siyasi partilerin iş birliğiyle alacağı bu tür kararlara her zaman biz de destek vereceğiz. Ancak söylediğim gibi, uzlaşma anlık bir şey değil, uzlaşma bir kültür. Uzlaşma yalnızca bir anda ağızdan çıkan “evet” sözü değil, uzlaşmanın arkası, anı ve sonrası var. Nitekim, millet olmak bile bir uzlaşma. Millet olmak demek binlerce yıllık biriktirdiğimiz anı boğçalarımızla anda, hâlde uzlaşmak demek ama bizler, yalnızca böyle nokta atışlarla uzlaşmamalıyız; başörtüsünü çekiştirdiniz, uzlaştık, hiçbir şey olmadı, şimdi paçadan çekiştireceksiniz yine bir şey olmuyor ama uzlaşma yalnızca kılık kıyafetle olmamalı. Uzlaşma bir kültür; uzlaşma hayatımızın bütününde olmalı ve özellikle karar verici insanların sarf ettikleri cümlelerin insanları ayırtırmaya, insanları kışkırtmaya, insanları farklılaştırmaya yönelik olmaması gerekir.

(x) 12 ve 12'ye 1'inci Ek S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bu sebeple, dün sarf edilmiş bir sözü hatırlatmak istiyorum: “Düşmanları sevindirmek.” diye bir ifade kullanıldı. Siyasi rekabette düşmanlık yoktur. Siyaset uzlaşma üzerinden gider. Yalnızca, çıkacak bir yasa, bir İç Tüzük düzenlemesinde uzlaşmak, toplumdaki tansiyonu düşürmek adına yetmez.

Muhalefet olarak biz -kendi parti grubum adına söylüyorum bunu ve sanıyorum diğer muhalefet partilerinde de aynı şey vardır- iktidar eden partiyi düşman diye görmüyoruz. Bizler kimsenin düşmanı değiliz, kimsenin de bizi düşman diye görmesini arzu etmeyiz. O sebeple, bu “sevinecek düşmanlar” kimdir, bunun izah edilmesi gerekir.

Bütün siyasi partiler mümkün olduğunca uzlaşarak toplumdaki tansiyonu düşürmeye çalışırken Hükümet eden parti tarafından “Düşmanları sevindirmeyelim.” diye bir cümle sarf edilmesi, bu kültürün henüz bazı kişiler tarafından içselleştirilmediğinin bir göstergesidir ve dolayısıyla, bu kışkırtıcı, bu insanları ürküten cümlelerin izaha ihtiyacı olduğu mutlaktır. “Düşmanlık” ifadesi, hiçbir siyasetçinin ağzına yakışmayan bir şeydir. “Düşman”dan anladığımız, millî menfaatlerimize karşı olan bir tutumdur. Burada siyaset yaparken birbirimizin karşıtı, birbirimizin düşmanı değiliz, aksine, uzlaşmak üzere buradayız.

Nitekim, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, pozitif muhalefet yaptığımızı her zaman söylüyoruz; doğru olan her uygulamaya, doğru olan her kanuna “evet” demeyi prensip olarak kabul ediyoruz ve bunu da dillendiriyoruz ve hep örnek veriyoruz şunu: “Dumansız hava sahası kadar iyi bir uygulama mı var?” diye. Bunlara “Hayır.” demek mümkün müdür? Bunlara muhalefetteyiz diye itiraz etmemiz beklenebilir mi? Hayır. Ama, muhalefet yalnızca reddetmek değil, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bunu gerçekleştirmeye çalışıyoruz pozitif bir muhalefet yaparak. Ama, “düşmanları sevindirme” tanımının -tekraren söylüyorum- izaha ihtiyacı vardır ve birileri bunu izah etmelidir, düşman kimdir?

Ve bu farklılıkları belirten, farklılıkları kışkırtan söylemlerin de sonlanması gerekiyor ama kimlik sorunu üzerinden yürütülen bu mevcut durumdaki siyasetteki kışkırtıcılık, retorikteki, bu söylemdeki abartılı tutumlar toplumdaki tansiyonu maalesef ki yükseltiyor ve bu yükselen tansiyona koştur giden bazı bürokratlar da oluyor, hepimiz biliyoruz ve bu çirkinlikler yayılıyor. Hani, laf meşhur, “Hoca öksürürse, cemaat hapşıyor.” Dolayısıyla, toplumda bu tür sıkıntı yaratacak, diğer siyasetçilerle ilgili tereddütler uyandıracak, karşıtlıkları pekiştirecek söylemlerin karar vericiler tarafından sarf edilmemesi gerekiyor. Zaten “devlet adamı” denilen kişilerin de hizmet için kalkıp, hikmetle konuşup hürmetle oturması bekleniyor, kışkırtması değil ve bir gün, hayatta öyle enteresan şeyler oluyor, başkası için söyledikleriniz bumerang gibi dönüp sizi bulabiliyor, bunun örnekleriyle dolu siyasi tarihimiz. O bakımdan başkalarına bazı şeyleri atfederken kendimizi de o insanların yerine koyup “Ne diyorum, ne yapıyorum?” diye düşünmek gerekir. Siyaset biraz da empati yapmak demek, toplumu kışkırtmak yerine toplumu uzlaşmada buluşturmak demek.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu uygulamalara elbette ki “Evet.” diyoruz ama ben pantolon konusundan öte başka bir şey söylemek istiyorum. Burada daha önce bir konuşmacı, Milliyetçi Hareket Partisiyle özdeşleşmiş bir kavram üzerinden birilerine atıfta bulundu ve o arada da barış süreci diye bir şeyden bahsediyor ve bizim buna karşı olduğumuzu, ayrıca kendisinin eski ülkücülüğünden filan atıf yapan konuşmacılar da oldu. Hikâye meşhur, ben bu hikâyeyi paylaşmak istiyorum sizlerle, tavşanın doktora tezi hikâyesi.

Tavşan mağaranın önünde doktora tezini yazıyormuş bilgisayar kucagında. Ayı geliyor, diyor ki: “Tavşan kardeş, ne yapıyorsun?” Tavşan “Doktora tezimi yazıyorum.” deyince, diyor ki: “Nedir konusu?” “Bir tavşan bir ayıyı nasıl yer?” Ayı diyor ki: “Güldürme beni, sen beni hiç yiyebilir misin?” Tavşan “Mağarama gir, görürsün.” diyor ve biraz sonra mağaradan tavşan elinde bir kemik, dişlerini karıştırarak çıkıyor ve ayı yok. Arkasından kaplan geliyor, diyor ki: “Tavşan kardeş, ne yapıyorsun?” Tavşan “Doktora tezimi yazıyorum.” diyor. “Hayırdır, konusu ne?” “Bir tavşan, bir kaplanı nasıl yer?” Kaplan inanmıyor. Diyor ki tavşan: “Gel mağarama, göstereyim.” Mağaraya giriyorlar, kaplan yok. Tavşan yine elinde bir kemik, dişlerini karıştırarak çıkıyor. Ormanda bu hikâye yayılınca ormandakiler toplanıp geliyorlar, diyorlar ki: “Tavşan, sen burada ne yapıyorsun?” Oturuyor dizüstü bilgisayarıyla, diyor ki: “Doktora tezimi yazıyorum.” Hani, önce mezun oldu, mastırını yaptı, artık doktora, ustalık belgesini alacak. Diyorlar ki: “Bunu nasıl yapıyorsun?” Tavşan “Mağarama gelin, göstereyim.” diyor. Diyorlar ki: “Ama bak, biz sağlam çıkmak istiyoruz.” “Hayhay.” Tavşan mağaraya götürüyor bunları. Bir giriyorlar ki içeride aslan yan gelmiş yatıyor.

Özetle konu şudur: Doktora tezinizin ne olduğu değil, danışmanınız önemlidir. Kimlere akıl danışıyorsanız onlarla istişare ettiğiniz şeyleri bu millete kefen diye biçmeyiniz lütfen, istirahat ediyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi bu milletin hayrına olan her şeyde, her zaman vardır ve bu milletin hayrına olan her konuya “evet” der. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bu pantolon uygulamasına da parti grubumuz olarak “evet” diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ayşe Gülsün Bilgehan, Ankara Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYŞE GÜLSÜN BİLGEHAN (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Meclis İç Tüzük değişikliğiyle ilgili kanun teklifinin tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini belirtmek için söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün değiştireceğimiz Meclis İçtüzüğü’nün 56’ncı maddesi sadece üç paragraftan oluşmaktadır. Kadınların kıyafetine de üç kelimedenden oluşan bir cümle ile değinilmektedir. “Bayanlar tayyör giyerler.” diyor. İşte, biz, bugün bu bölümü değiştiriyoruz. Geç, zamanlaması kötü, tuhaf bir değişiklik yapacağız.

Öncelikle, dil çoktan değişmeliydi. Artık, hepinizin bildiği gibi “bayan” denmiyor, “kadın” deniyor. Ayrıca, toplumsal cinsiyet eşitliği, insan haklarının önemli bir parçası ve sözlüklere de girmiş. Örneğin “bilim adamı” yerine “bilim insanı” çok daha güzel bir deyim. Bu vesileyle, bu deymi çok kullanan Erdal İnönü’yu de belki anmak gerekir.

Tayyör, Fransızcada “takım elbise” yerine kullanılıyor. Zaten etek-cek, pantolon-cek olarak da anlaşılabilirdi. Görünen şu ki: Asırlar içerisinde kadınların kıyafetleri değişmiştir. Önemli olan, kadının bir birey olarak ne giyeceğine karar verecek özgürlüğe ve güce sahip olmasıdır. Burada, arkadaşımız Şafak Pavey’in onurlu duruşunu hatırlıyorum. İki yıl önce kendisine kıyafet ayrımcılığı yapılmasını reddetmiş, kurallara saygılı olacağını belirtmişti, çok doğru yapmıştı. Çünkü dünyanın pek çok parlamentosunu, meclisini görüyoruz, gerçekten her yerin kendine göre usulleri var.

Örneğin, Fransa’da Meclis Başkanı Genel Kurula Cumhuriyet Muhafızlarının çaldığı trompetler eşliğinde giriyor, hâlâ böyle oluyor. En son, Sayın Tekelioğlu’nun başkanlığında bir karma parlamenter heyetle gittik ve biz de buna şahit olduk. Fransa Meclisi eş cinsel evliliği onayladı ama Fransız İhtilali’nden gelen bu geleneği değiştirmede. Ayrıca, vatandaşa saygı özenli bir kıyafet gerektiriyor. Bu açıdan, milletvekillerinin kıyafetlerinin belli kurala bağlı olmasının da doğru olduğunu düşünüyorum. Ama gerçekten şu anda tek derdimiz pantolon mu? Unutmayalım, bugün İç Tüzük’ünde kadınlara pantolon giyme hakkını tanıyan bu Meclis, 1926 yılında Medeni Kanun’u kabul etti. Bizim o zaman elde ettiğimiz haklara ulaşmak için bugün, Arap Baharı’nı gerçekleştirmeye çalışan ülkeler mücadele ediyorlar. Şu son birkaç gün içerisinde, Sosyalist Enternasyonalde, pek çok Arap ülkesinin temsilcisiyle beraber olduk.

Medeni Kanun, 1926’da, kadınlara yasa önünde eşit vatandaşlık hakkı verdi, tek eşli evliliği getirdi, tek taraflı boşanmayı kaldırarak kadına da boşanma hakkını verdi. O zamana kadar, sadece hanedan mensubu kadınlar eşlerinden ayrılabilirlerdi, diğerlerine “Boş ol.” demek yeterliydi. Medeni Kanun mahkemelerde eşitliği getirdi, 1 erkeğe karşı 2 kadının şahitliğini kaldırdı. Medeni Kanun’un yürürlüğe girmesiyle mecelle tarihe karıştı. Böylece, örneğin miras hukukundaki haksızlıklar düzeltildi. Bunlardan biri de yetim hakkını koruyan maddedir. Mecelleye göre, evli ve çocukları olan evlat babadan önce ölünce, miras açılmadığı için, ailenin mirasından mahrum bırakılıyordu, yetimlerin hakkı öbür kardeşler arasında pay ediliyordu. Medeni Kanun, yetim hakkını korumuştur. Türkiye’nin iki yüz yıldır yanlış yolda olduğunu düşünenler bunları bilmezler mi? Kendi anneleri, eşleri, kızları, bizler bu haklardan yararlanmadık mı?

Laiklik, kadınların ve demokrasinin en büyük teminatıdır. Başbakan da herhâlde bu gerçeğe karşı değil ki Mısır’daki arkadaşlarına Türkiye’yi örnek göstermişti. Ancak, laikliğin sadece kadın kıyafeti üzerinden kendisini ispat etmesi ne kadar yanlışsa, inancın da en çok kadında görünür olması haksızlık değil midir? Sayın Başbakan, şimdi, iki yüz yıllık yanlış yol yorumunu bize nasıl açıklayabilir? Eğer Batılılaşmaya karşı ise, yıllardır Brüksel’de ne için uğraşıyoruz? (CHP sıralarından alkışlar)

Ayrıca Sayın Başbakana Avrupa kültürünün Anadolu’da doğduğunu da hatırlatmak isterim. İki yüz yıl geriye dönünce, o dönemde gerçekleştirilen Tanzimat hareketleri, Anayasa, ilk Meclis, azınlık hakları, hepsine karşı mı çıkıyor?

Bir hatırlatma daha yapmak istiyorum. Çok takdir ettiği Osmanlının son topraklarını korumak için savaşanlar sonradan cumhuriyeti kuranlardır.

Başbakan, ayrıca “İki yüz yıldır halka görüşü sorulmuyor.” diyor. Peki, şimdi soruluyor mu? Şimdi de sorulmuyor. Ama iki yüz yıl içinde değişenler var. Bazıları artık siz sormadan fikirlerini belirtiyorlar. İşte, pek çoğumuzun anlayamadığı Gezi eylemcileri. Onları açıkçası biz de zorlukla anlayabildik ama aramızdaki fark, biz onların zekâsına, mizah anlayışlarına, cesaretlerine şapka çıkarıyoruz ve onlara saygı duyuyoruz.

Bir taraftan, 18 yaşındakilere milletvekili olma önerisini getirirken, o insanların nerede oturduklarını kurcalamayı anlamakta zorluk çekiyoruz. Bunun yerine 16 yaşında evlilik oranı artan kız çocuklarının durumunu düzeltmek daha iyi olmaz mı? Bugün, Türkiye’de 18 yaşında evlenen kızların, gelin olanların oranı genele baktığımızda üçte 1.

Bakın, geçenlerde yabancı bir siyasetçi bizimle ilgili ne dedi: “Yolda giderken hep dikiz aynasına bakarsanız sonunda duvara toslarsınız.”

Biz, iki yüz yılı, yetmiş, seksen yılı bırakalım da on bir yıldır iktidarda olan AKP döneminde kadın hakları ne durumdadır, ona bakalım.

Gerçekten insaf! Kadın-erkek eşitliğinde 120'nci sıradayız. Dünya Ekonomik Forumu'nun 2013 Küresel Cinsiyet Eşitliği Sıralaması yeni yayımlandı. Türkiye, kadınların eğitim düzeyi açısından 104, ekonomi ve fırsat eşitliği bakımından 127 ve kadınların iş gücüne katılımı bakımından 123'üncü sıradadır. Avrupa ve Orta Asya ülkeleri arasında ise sondan bir önceki sırada geliyoruz. Göstergede sürekli gerileyen Türkiye, dünya sıralamasında Nepal, Mali, Çad, Yemen gibi ülkelerle birlikte en altta bulunan 15 ülke arasında yer alıyor. Bu ürkütücü tablo karşımızdayken kadının özgürlüğünden söz edilebilir mi?

Kadınların ekonomik bağımsızlığı var mı? En önemli konu, aslında bu ekonomik eşitsizlik. Çalışma hayatına katılım, tarım dışı sektörlerle baktığımızda, sadece ve sadece yüzde 24. Bu, gerçekten dünya sıralamasında çok çok gerilerde geldiğimizi gösteriyor. Bir örnek vereceğim, İzlanda'da aynı oran yüzde 81, yani İzlanda'daki kadınların yüzde 81'i ekonomiye katılırken, Türkiye'deki kadınların kentlerde sadece yüzde 24'ü katılabiliyor. Ve Türkiye'deki kadınların sadece yüzde 33'ünün bankada hesabı var. Çalışanların yüzde 57,8'i de kayıt dışı, sosyal güvenceden yoksun.

Yürürlüğe giren, evlenen kadınlara kıdem tazminatıyla işten ayrılma hakkı, uzun doğum izni gibi uygulamalar kadın istihdamını cesaretlendirici değildir, tam tersine işverenleri ürkütmektedir.

Bir taraftan, Başbakan sürekli 3 çocuk çağrısı yapıyor, bir taraftan da kadınların çalışmaları isteniyor. Çalışan kadınlara aile-iş yaşamı dengesini sağlamaları için gerekli kurumsal ve yapısal destekler, tam gün okul, ucuz ve kaliteli kreş verilmiyor.

Bunun sonucunu da, endişe verici bir şekilde yüksekokul mezunu kadınlar arasında görüyoruz. Eskiden, en azından yüksekokul mezunu kadınlar çalışırlardı, bu oran daha yüksekti, artık çalışmıyorlar. 1989 yılında yüzde 81,3 olan bu oran, 10 puan düşmüş durumda.

Bakıyoruz, kamuda çalışanların oranı yüzde 34. Ama yönetici kadrosunda yine çok az kadın var, hem de yıllar geçtikçe daha da azalmış.

Örneğin, Hazine Müsteşarlığında sadece 1 kadın yönetici var, oysa, ben hatırlıyorum, Hazine Müsteşarı bir zamanlar bir kadındı. BDDK ve SPK'da hiç kadın yönetici yok. Merkez Bankası Banka Meclis üyeleri, başkan yardımcıları arasında da yok. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, HSYK başkanları erkek. Hele yargıda gerçekten bir gerileme var, HSYK'da yüzde 33 olan kadın oranı yüzde 3'e düşmüş. Yani bunu açıklamak mümkün değil. Üniversite rektörleri içinde kadınların oranı sadece yüzde 5. Bu arada, yapılan seçimleri kazanan 5 kadın aday rektör atanmamış. Yani bunu da anlamak mümkün değil çünkü bu aslında tam bir pozitif önlem, olumlu ayrımcılık olabilirdi, üstelik zaten kazanmışlar, hakları ama o 5 kadın da atanmamış. Bakıyoruz, ilk ve ortaöğretimde pek çok kadın çalışan, kadın öğretmen var ama onların da yönetici sayısı sürekli olarak azalmış.

Şimdi, en son olarak şunu söylemek istiyorum: Kadınların çalışabilmesi için mutlaka ev ve aile işlerinin paylaşılması gerekiyor. Yani devlet bir yerde ne kadar çok önlem alırsa, ne kadar yardımcı olmaya çalışırsa çalışsın aslında iş aile içinde bitiyor. Şimdi, bir veri vereceğim, Avrupa Konseyinin yaptığı bir çalışma. Oradaki yapılan çalışmada aile ve ev işlerini paylaşmada erkeklerin oranına bakıldı, yüzde 70 oranıyla İsveç 1'nci gelirken, yüzde 17 ile Türkiye sonuncu geldi. Yani Türkiye'deki erkeklerden bahsediyorum. AB'deki erkeklerin günlük ev işlerini paylaşımı, ev işlerine katılması günlük dört saat, bizde kırk dakika. Oysa yasalarda ileride görünüyoruz. Avrupa Konseyinin kadına yönelik şiddetle ilgili en önemli anlaşmasını iki yıl önce burada hep birlikte kabul ettik,

onayladık. İstanbul Sözleşmesi'ni ilk imzalayan ve onaylayan ülke olarak kendimizi gururla Avrupa Konseyinde gösteriyoruz. Oysa uygulamaya baktığımızda, kadınların bu yasadan haberleri yok, polis ve yargı güçleri yeteri kadar bilgilendirilmedi ve hâlâ kadınlar en güven içinde olmaları gereken yerde, yani evlerinde kendilerini en çok seven kişi olarak düşündükleri ve mutlaka da sevdikleri eşleri, bazen de eski eşleri tarafından öldürülmeye devam ediyorlar.

Demek ki mesele zihniyet ve özgürlük kavramının yorumunda. Bireysel seçim için, kadınların yaşam tarzlarını belirleyebilmeleri için önce korkusuz olmaları gerek. Oysa Türkiye'de kadınların yüzde 40'ı şiddet görüyor. 2002'de 66 kadın öldürülürken, şiddetle mücadele eden kadın örgütlerinin belirlemelerine göre, 2012 yılında eşleri veya aile bireyleri tarafından öldürülen kadın sayısı 155. 2009-2012 yılları arasında ise 666 kadın aile içi şiddetin hedefi olarak yaşamını yitirdi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; peki, Tüzük'ümüzdeki tek kusur pantolon muydu? Türkiye Büyük Millet Meclisinde bugün kadınların temsil oranı yüzde 14'ü biraz geçiyor, oysa hepimiz biliyoruz ki 1935'te, ilk defa cumhuriyet tarihinde kadınlar bu Meclise girdiklerinde, bu oranla biz dünya 2'ncisi idik, bugün dünya 103'üncüsüyüz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde yönetici olma oranları da bu düzeyi yakalayamıyor. 12 grup başkan vekilinin yalnızca 2'si kadın. 17 ihtisas komisyonunun başkanlarından 1'i kadın neyse ki, o da Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun başkanlığını sürdürüyor. 25 bakanlık içinde sadece 1'i kadın, o da aileden sorumlu. Bu dönemde 4 kadın başkan vekilinden 3'ünün kadın olması ise tek tesellimiz oldu diyebilirim.

Hepimiz kendimize şu soruyu sorabiliriz: Zorunlu ya da gönüllü kota uygulanıyor mu partiler arasında? Uygulayan partiler var, ama henüz sonucunu da görmedik.

Madem İç Tüzük konuşuyoruz, konuşmamın sonuna gelirken, acaba milletvekilleri olarak, kadın ve erkek milletvekilleri olarak denetim görevini de yeterince yapabiliyor muyuz? Gittiğimiz ülkelerdeki meclislere baktık, oradaki milletvekili ya da senatörlerin nasıl çalıştıklarına baktık. Gördük ki örneğin, İngiltere Parlamentosunda 1 dönemde 47 bin yazılı soru önergesinin 42 bini yanıtlanmış. Aslında ayrıca, yazılı ve sözlü olarak İngiltere Parlamentosunda tam 100 bin soru önergesi verilmiş. Fransız Parlamentosunda 28 bin yazılı soru önergesi verilmiş, bunların 17 bini yanıt bulmuş. Bizim Parlamentomuzda ise geçen dönemde sözlü ve yazılı toplam soru önergeleri 22.500 civarında, bunun da ancak 13.500'ü cevap bulmuş yani 10 bin soru önergesine de cevap verilmemiş.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, tamamen başka bir konuya geçiyorum. Bakın, ülkemizde son çocuk felci olayı yani polio vakası 1998'de görülmüştü. Dünya Sağlık Örgütü Suriye'de polio virüsünün varlığını açıkladı şu son günlerde yani çocuk felcinin yeniden görülmeye başladığını açıkladı ve ülkemizin hastalık bulaşması riski altında olduğunu da belirtti. Suriyeli mültecilerin yerleştirildiği kamplar başta olmak üzere bütün o bölgede; Malatya, Osmaniye, Kahramanmaraş, Adıyaman, Şırnak, Urfa ve Mardin'de yeniden önemli bir oranda aşılama seferberliğinin başlatılması gerektiğini duyurdu. Yani, Türkiye'de polio alarmı, çocuk felci alarmı verildi. Demek ki belki şöyle bitirebilirim: Bugün Türkiye'de polio alarmı verilirken Meclisimiz kadın milletvekillerinin pantolon giymesine izin verdi. E, ben de hayırlı olsun diyeyim.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Barış ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz isteyen Mülkiye Birtane, Kars Milletvekili. (BDP sıralarından alkışlar)

BDP GRUBU ADINA MÜLKİYE BİRTANE (Kars) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Meclis İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi üzerinde söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, burada bugün tartıştığımız konu bir özgürlük adımı olarak sunulabilir. Bize göre ise kafa karıştırmaya dönük, üzerinde tartışma yapılması bile utandıran bir durum ve şekilsel bir geri kalmışlığı topluma özgürlük olarak sunma çabasıdır. 21'inci yüzyılda böylesi bir sorunu tartışmak demokrasinin neresinde olduğumuzu göstermesi açısından önemlidir, ki biz daha başındayız. Hükümetin bu adımları “demokratik adımlar” olarak nitelendirmesi, kadın özgürlüğünü pantolon ve başörtüsü arasına sıkıştırarak kadar dar bir çerçevede gördüğünün de bir pratiğidir. Bir açıdan ise Hükümetin kadına gerçek bakış açısını örtmeye dönüktür. Yıllardır devam eden başörtü sorunu üzerinden siyaset yapan iktidar, bu sorunu çözmeyi kendi siyasi stratejilerine göre şimdi uygun görmüştür. Oysaki bu durum, toplum nezdinde sorun olmaktan çoktan çıkmıştır. Çağdaş ve demokratik ülkelerin yüz yıl öncesinden bıraktığı bu tartışmalar, AKP'nin demokratikleşme paketinin ana eksenini oluşturur konumda. Türkiye demokrasi sınavını, Kürtlerin, Alevilerin, Süryanilerin ve diğer özgürlük ve yasal statü talepleri olan halkların sorunları hakkında verecektir. Kadınların giyim tarzını tartışmak, hangi yönde karar çıkarsa çıksın müdahaleye açık bir durum olduğunu ortaya koyuyor. Türkiye'nin en can alıcı sorunlarının tartışılmasının önünü tıkayıcı bir şekilde gündeme getirmek ise sorunları ağırlaştırmaktan başka bir katkı sunmayacaktır. “Kürt sorununa demokratik çözüm bulma” sözü ile başlayan sürecin geldiği kritik aşamada bugün tartışmamız gereken, demokratik siyaset yapma koşullarının yasal dayanaklarını oluşturmaktır. Çözüm olarak adlandırıldı ancak çözüme dair tek adım atmayan Hükümetin başörtü, pantolon serbestisi ile oyalanması, süreci ciddiye almadığını göstermektedir. Bugün tartışmamız gereken, ana dilde eğitim sorunu olmalıydı, Alevilerin talepleri, demokratik siyasetin önüne konulan en büyük engel olan TMK'nın kaldırılması olmalıydı. Örgütlenme ve siyaset yapma hakları elinden alınan, yıllardır tutuklu bulunan Kürtler ve yirmi otuz yıldır cezaevlerinde tutulan PKK'li hükümlü tutsakların genel ve sağlık durumları olmalıydı. Cezaevlerinde on yılda bine yakın kişi hayatını kaybetti, ancak, hâlâ, hasta tutsaklar hakkında tek adım atılmıyor. Türkiye bir gün gerçekten demokratikleştiği zaman Adalet Bakanlığının bu konudaki tutumu utançla anılacaktır. Hasta tutsaklara yasal düzenleme yapılmasına rağmen âdeta gizli tanıkla “TMK ile geldin, tabutla çıkarsın.” deniliyor.

Değerli milletvekilleri, 20'nci Dönem bitmek üzere. Halkın ezici bir çoğunlukla seçtiği milletvekilleri dönemlerini cezaevinde bitirmektedirler. 28 Aralıkta Roboski katliamının üzerinden iki yıl geçecek. Sorumlular ortada, ancak hiçbir yargı önüne çıkarılmadı. Kışlalarda Kürt, demokrat, Alevi askerler şüpheli ölümlere kurban gidiyor, mevcut iktidar bununla ilgili herhangi bir çaba içerisinde değil. Biz bu tabloya rağmen, önceliği ne giyilip ne giyilmemesi tartışmalarına veriyorsak bu konuda da birkaç şey söylemek isterim.

Bugün kadınlar istediği gibi örtünebilmekte, ancak, istediği gibi giyinememektedirler. Dün, kapalı olduğu için okullara alınmayan kız öğrenciler vardı; bugün, askılı giyindiği için dolmuştan indirilen kadınlar, kız arkadaşına sarıldığı için tokatlanan erkekler, bankta yan yana otururken elinde evlilik cüzdanı taşımak zorunda olduğunu hisseden kadınlar ve erkekler var. Dün türbanlı kadınlar devlet dairelerine çekinerek girerlerdi, şimdi mini etek giyinen kadınlar aynı durumda. Dün cemaat evleri basılırdı, bugün ise öğrenci evleri basılıyor. Dün devletin irtica korkusu vardı, bugün Gezi Parkı direnişçileri korkusu var. Dün zikir getirmek yasaktı, bugün içki içenler kendisini baskı altında görüyor. Dün toplum şeriatla insanları korkuturdu, bugün ise Kadıköy'de vapurdan inen kadınlarla, kadınlı erkekli evlerle korkutuluyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sistem muhafazakâr ve Kemalistler, statükocular arasında el değiştirdikçe kaderi değişmeyenler ise Kürtler, Aleviler ve kadınlar oldu. Tansu Çiller'in başbakanlığı döneminde Kürt iş adamları, siyasetçileri katledilirdi, faili meçhul sayılırdı. Başbakan Erdoğan zamanında Roboski'de sınır ticareti yapan 34 Kürt çocuğu faili belli savaş uçakları ile parçalanarak can verdi. Kürt siyasetçiler ise belediye başkanları, milletvekilleriyle birlikte cezaevlerine konuldu.

1990'lı yıllarda 17 bin faili meçhul cinayet yaşandı, köyler yakıldı, insanlar göçe zorlandı, Başbakan Erdoğan zamanında 12 yaşındaki Uğur Kaymaz, üniversite öğrencileri Aydın Erdem, Şerzan Kurt ve daha niceleri sokak ortasında öldürüldü. Van depremzedeleri göç ettirildi, çaresiz insanlar yıllardır çadırlarda bekletilmeye mahkûm edildi. Köylerde hayvancılık, tarım bitti, köylüler metropollerde inşaat işçisi olarak çalışmak, kaldıkları çadırlarda iş cinayetlerinde can vermeye mahkûm edildi. Yıllardır süren savaş nedeniyle her karışına mayın döşenen topraklarda yüzlerce Kürt çocuğu mayınla sakat kaldı, can verdi. Başbakan Erdoğan zamanında, Ceylan Önkol koyun otlatırken bedeni şarapnel ile parçalandı, dört aylık Mehmet Aytun annesinden süt emerken gaz fişeğiyle öldü. Enes Ata ve İsmail Erkek adındaki 8 yaşındaki çocuklar 2006 yılında Başbakanın "Kadın da olsa, çocuk da olsa..." talimatıyla Hükûmetin polisleri tarafından öldürüldü.

AKP iktidarından önce Aleviler Dersim'de, Maraş, Çorum, Sivas'ta katledildi, AKP zamanında ise Gezi direnişi eylemleri sırasında öldürülen Mehmet Ayvaltaş, Abdullah Cömert, Ethem Sarısülük ve Ali İsmail Korkmaz adında 4 genç de Alevi idi. Aleviler o zaman ölümle tehdit ediliyordu, şimdi ise Alevilerin evleri işaretlenip yeni katliam sinyalleri veriliyor. Değişen ne oldu? Önceki iktidarlarda gazeteciler katlediliyordu, şimdi ise cezaevlerinde tutuluyor ve baskı altında bırakılıyorlar. 1990'lı yıllarda Irak'ta Kürtlerin statü elde etmesinden korkuluyordu, senaryolar yazılıyordu, bugün ise Rojava Kürtleri ile savaşıyor, çeteler destekleniyor; Türkiye, Suriye'deki savaş ortamından çıkar elde etmeye çalışıyor. Bu politikanın da Kürtlerin vermiş olduğu mücadele ile boşa çıkarılacağı gerçekliğinin unutulmaması gerektiğini bir kez daha vurgulamak isterim.

Daha önceleri Bakur ve Rojava Kürtleri arasına çekilmiş tel örgüler Kürtlerin mücadelesi ile nasıl anlamsızlaştırıldıysa, dünyada yıkılan duvarların bugünkü iktidarın dâhiyane politikaları ile Kürtler arasına örülmek istenmesi de Kürtlerin mücadelesi ile anlamsızlaştırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidarlar, oylarını aldıkları kesimin taleplerine göre değil, tüm toplumun temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almak, taleplerine kulak vermek, onları hayata geçirmek için vardır. "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." söylemiyle insanın yaşamını ancak devletin yaşaması için malzeme yapan devletçi anlayış, sakat olduğu kadar "Yaratılanı Yaradan'dan ötürü seviyoruz" sözü de bir Başbakan tarafından telaffuz edildiğinde kibrin, aşağı görmenin ve insanı yok saymanın, dışlayan bir tutumun tezahürü olduğunu göstermektedir. Halkı ya devleti yaşatmak ya da Yaradan hatırına seven bir iktidarın demokrasi sınırlarını nereye kadar çizdiği açıktır. Kendi ideolojisi, kendi anlayışı ve kendi siyasi pozisyonuna göre toplumu iyi ya da kötü insan tipi, azınlık ve çoğunluk, ahlaklı-ahlaksız tarifi yaparak kategorize eden bir iktidar, herkesi, her kesimi kucaklamayacağı gibi, hizmet verdiği grupları ve kesimleri de kendisine bir oy deposu olarak görür, hizmeti oya satan bir anlayışla hareket eder. Zaten, bugüne kadar, Alevilere dönük en ufak taktiksel bir adım ya da göz boyayan tek icraatının olmaması, Alevilerin kendilerine oy vereceğine dair en küçük bir umudunun olmamasından kaynaklıdır diye düşünüyoruz. Hiçbir vatandaş, bir iktidara kendisi dışında kalan kesimler üzerinden baskı kurması için oy vermez. Otorite ve baskı, halk iradesinin ve çoğunluğun talebi değildir. O yüzden ki baskıcı rejimler geçicidir ve demokrasiye gelince, toplumun genel sorunlarını, bireyin kendini mutlu ve güvende hissetmesi için onun tüm sorunlarını çözen bir sistemdir ki o yüzden demokratik gelişim bir süreklilik arz eder.

İktidar, kadının kaç çocuk doğuracağına, aile içi ilişkilerine müdahale etmekle değil, kadını her türlü ayrımcılığa ve şiddete karşı koruyabiliyor, ona bir yaşam güvencesi sunabiliyorsa demokratiktir. Demokratik iktidar, tecavüz sonucu hamile kalmış bir kadını o çocuğu doğurmak zorunda bırakan değil, kadınları tecavüze karşı koruyan, tecavüzü caydırıcı düzenlemeler yapan iktidardır. Demokratik iktidar, Roboski katliamından kürtaj yasağı çıkaran değil, katliamın sorumlularını bulan, halkından özür dileyen iktidardır. Baskı rejimleri ve halkı kendine göre şekillendirme anlayışına sahip iktidarlara başarılı olabilselerdi, şimdi, Hitler, Pinochet, Saddam Hüseyin, Franco, Yavuz Sultan Selim rahmetle anılırlardı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP'nin kadın yaşamına müdahale üzerinden işleyen muhafazakâr anlayışı, erkekle kadının bir aradayken her koşulda cinsellik yaşayabileceği bilinci toplumu alenen karalamaktır. 18 yaşını aşmış erkekle kadının aynı sınıfta, aynı evde, aynı yurttaki kalmasının aşka, sevgiye ve cinsel birlikteliğe vesile olacağından kaygı duyuyor ancak evlenme yaşını 16'ya indiriyor; liselerde emzirme odaları yapmayı planlıyor. Bu evli olan üniversiteli öğrencilere evlenme bursu vermeyi demokratik adım olarak göstermeye çalışıyor. Ancak, gençlerin dinî nikâh ya da devlet tescilli belge ile bir arada olmasına müsaade eden iktidar resmî makamlar tarafından onaylanmış cinselliği kadın ahlaksızlığı olarak tanımlıyor.

"Kız kardeşleriniz, kızlarınız okullarda neler yapıyor neler." deyip âdeta topluma kadın ve öğrenci düşmanlığı enjekte ediliyor. Toplumun namusa bakışının kadın üzerinden şekillenmesini yeniden yeniden örgütlüyor.

"Bu çocuklar bizim sorumluluğumuzda." deyip 18 yaşını geçmiş gençleri gönüllü ve bilinçli birliktelikler üzerinden vuran Başbakan toplumun en temiz, en masum, en sevimli yanına yani gençlere savaş açıyor. Gençleri 18, 19 yaşında evlendirmek, kadınları 16'sında çocuk sahibi yapmak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Gençler üretimden koparılıyor, üniversite gençleri üniversiteyi bitirdikten sonra iş bulamaz durumda bırakılıyor. Üniversite gençleri üniversiteyi bitirdikten sonra işsiz dolaşan mühendisler, atanmayan öğretmenler, asgari ücretle çalışanlar sizin sorumluluğunuzda değil midir?

"Karışık yurtlar uygun değil." diyorsunuz da Dicle Üniversitesi öğrenci yurdunda kalan kadın öğrencilerin tecavüze uğraması, cinsel taciz ve tecavüze maruz kalması hiç mi sizi ilgilendirmiyor? 2009-2011 yılları arasında yaşanmış 29.980 tecavüz suçu sizin sorumluluğunuzda değil mi? Buna müdahale etmek işinize mi gelmiyor? 2009-2012 yılları arasında cinayete kurban giden 1.411 kadın sizin sorumluluğunuzda değil mi? Koruma emri çıkartıldığı hâlde sokak ortasında katledilen kadınların sayısından haberdar mısınız?

80 yaşındaki erkeklere 6'ncı, 7'nci kadın diye verilen 13-14 yaşındaki kızlar sizin sorumluluğunuzda değil mi?

Bir resmî nikâh üç dört dinî nikahla bir binanın her katında, her şehirde bulunan her evinde ayrı ayrı dinî nikahlı eşler bulunduran, üç dört kadını kendine eş yapan erkekler sizin sorumluluğunuzda değil midir?

Evet, bütün bunlar yaşanırken AKP bir pantolon bir eşarpla oy hesabı yapıyor. Kadınların istedikleri gibi giyinmesini değil de, örtünmek isteyenlerin istediği gibi giyinmesini kadın özgürlüğü temelinde ele alıyor. Bir taraftan kadın milletvekillerine giyim konusunda sınırlı da olsa bir özgürlük tanımakta diğer tarafta insanların evlerinin içindeki yaşam şekline müdahale edilmektedir.

Muhafazakâr anlayışını giyim, düşünce biçimi, cinsel yönelim ve sosyal yaşama istikamet çizme unsuru olarak kullanan iktidar, kendi anlayışına ters düşmeyen bireyler yaratmak için toplumu çeşitli yöntemlerle etkisi altına almaya çalışmaktadır ve toplumun gerçek sorunlarını gizlemek için bu yönlü suni gündemlerle uyutmaya çalışıyor.

Bizler gerçek demokrasi mücadelesi veren iktidarlara ihtiyacımızın olduğunu belirtiyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (BDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şahsı adına söz isteyen Mehmet Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadın milletvekilleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda bulunacak olan kadın kamu personelinin sadece tayyörle değil, ceket ve pantolon giyerek de Genel Kurula girebileceklerine ilişkin görüştüğümüz İç Tüzük düzenlemesi gerçekte iki yıl önce Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna gelmişti. 6 Ekim 2011 tarihinde Anayasa Komisyonunda görüşüldükten sonra 11 Ekim 2011 tarihinde Genel Kurula gelen bu düzenleme Anayasa Komisyonunun talebi üzerine Genel Kuruldan çekilerek Anayasa Komisyonuna iade edilmiştir. Yani iki yıllık bir gecikme söz konusudur. Tam iki yıl önce yürürlüğe girebilecek olan bir düzenleme iki yıl gecikmeyle Genel Kurula gelebilmiştir.

Bu iki yıllık gecikme olarak tarif ettiğimiz sürenin son haftalarında bir gelişme oldu. İki hafta önce Türkiye Büyük Millet Meclisinde 4 siyasi partinin mutabakatıyla, başörtüsüyle, türbanıyla Genel Kurula girmek isteyen kadın milletvekillerimiz Genel Kurula girdiler; herhangi bir sorun çıkmadı. Hemen ardından kadın milletvekillerimizin pantolon giyebilmesine ilişkin düzenleme Genel Kurula getirildi. İki yıl önce bu düzenleme Genel Kurula geldi. İki yıl önce biz bunu yürürlüğe koyabilirdik ama çoğunluk iradesi farklı yönde teşekkül etti. “Ancak ve ancak türban Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna girerse kadın milletvekillerimiz de pantolon giyebilir.” anlayışıyla bu düzenleme bugün görüşülüyor. Bu maalesef rencide edici bir tutumdur. Bu özgürlükçü bir tutum değildir. İnsanların, kadınların, milletvekillerimizin, kadın kamu personelinin pantolon giyebilmesi düzenlemesini, böyle bir imkânı bir başka kıyafetin arkasına takarsanız, “Ancak o olursa pantolon da Genel Kurula girebilir.” dersiniz siz konuya özgürlükçü yaklaşmıyorsunuz demektir. Asıl tartışılması gereken konu budur.

Şimdi, bazı kadın milletvekillerimiz başörtüleriyle, türbanlarıyla Genel Kurula girdikten sonra, hemen onu takip eden pazartesi günü, yani geçen hafta, 4 Kasım 2013 tarihinde Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri, grup başkan vekilleri bir teklif verdiler. Yani sanki bu ilk defa Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine geliyormuş gibi bir anlayışla bir teklif verildi. Hayır, iki yıl önce bu teklif, İç Tüzük değişiklik teklifi Anayasa Komisyonunda görüşüldü, Sayın Rıza Türmen ve Sayın Mustafa Şentop’un vermiş olduğu önergelerle son şeklini aldı, Komisyon bunu oy birliğiyle kabul etti, Genel Kurula geldi. Şimdi, iki yıl sonra, 4 Kasım 2013 tarihinde yeni bir teklif vermek bu gerçeği gizlemeye yetmiyor. Ayrıca, verilen teklif, Adalet ve Kalkınma Partisinin vermiş olduğu teklif satır satır, kelime kelime o teklifin aynısı. Zaten bir satırlık bir teklif, aynısı verilmiş durumda, hiçbir değişiklik yok. İki yıllık bir gecikme var.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda türbanı özgürlükçü bir anlayışla değil, demokratik bir anlayışla değil, insan haklarına saygı duyan bir anlayışla değil de mensup olunan siyasi geleneğin geline aşamasında laiklik, sekülerite karşısında bir zafer olarak görürseniz bu yanlıştır, bu yanlış. İki yıllık gecikmenin hesabını Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu burada vermek zorundadır. Özgürlükçü anlayışa sahip olanlar kadınlarımızın kıyafetini bir başka şarta bağlı kılmazlar. Eğer kılıyorsanız bu anlayış problemlidir, bu anlayış demokrat değildir.

Türkiye Büyük Millet Meclisindeki kıyafetleri, rövanş duygusuyla geçen bir siyasi yaşamın sonucunda, bugün geline aşamada alınan rövanş duygusuyla takdim edenlerin demokrasiyle, özgürlüklerle, insan haklarıyla problemi vardır. Bugün aslında konuşulması gereken gerçek konu budur.

Şimdi, bakın, bugünlerde Sayın Başbakan kendi otoriter anlayışıyla topluma istikamet vermeye çalışıyor, toplumu hizaya getirmeye çalışıyor. Sayın Başbakanın anlayışı bu, toplumu hizaya getirmek. Özgürlükçü bir yaklaşımla insanların, bireylerin özgürlük alanını genişletmek değil, tam tersine kendi anlayışına uygun olarak topluma istikamet vermeye çalışıyor Sayın Başbakan. Birden, türban uygulaması sonrasında Türkiye'nin gündemine kız öğrenci evleri çıktı, öğrenci yurtları meselesi geldi. Hemen akabinde, Sayın Başbakanın tutumundan görev çıkaran bir kısım valiler hemen uygulamaya geçtiler. Manisa'da bir evi polis gece basıyor, kimlik kontrolü yapıyor, kızlı erkekli o gençler orada oturmuş sohbet ediyorlar, hemen onlara bir gürültü cezası kesiliyor. Bir başka vali bir başka ilde daha farklı bir uygulama yapıyor, para cezası kesiyor.

Şimdi, Sayın Başbakanın sürekli olarak dine, dindarlığa vurgu yapmasını demokratik bir devlette kişisel bir tercih, kişisel bir düşüncenin ifadesi olarak alabiliriz elbette ama kendisini dindar olarak tanımlayan bir kişi, kendisini Müslüman olarak tanımlayan bir kişi kendi inancını, onun gereklerini herkes için geçerli sayıyor ve bu inanç ve pratikleri herkes için geçerli olacak şekilde uygulamaya koyma konusunda görevli sayıyor ise bu demokrat bir tutum değildir. Din, inanç hepimizindir, kimsenin değildir. Kişiyle Allah arasında olan bir konudur ama dinî inancı bireysel tutum, bireysel inanç, bireyle Allah arasındaki bir ilişki olarak değil de toplumsal hayatımızın bütün alanlarını düzenleyecek bir kavram olarak görürseniz bu anlayıştan demokrasi çıkmaz.

Şimdi, Sayın Başbakanünkü grup toplantısında çok vahim bir konuşma yaptı -Sayın Gülsün Bilgehan buna değindi, kendisine teşekkür ediyorum- “Tam iki yüz yıldır insanımıza bir dayatma yapılıyor.” diyor. İki yüz yıl aşağı yukarı 1808 Senedi İttifak tarihine denk gelir, işte Türkiye'nin anayasacılık tarihinde ilk belge olarak kabul edilir. Anayasal belge midir değil midir ayrı bir tartışma konusu ama ilk belgedir ve II. Mahmut'la başlayan bir dönemdir Senedi İttifak sonrası. Yani Türkiye'nin modernleşme tarihi, insanımızın modernleşme tarihi oradan başlar, II. Mahmut'la başlar. Sayın Başbakan hedefi büyüttü, sadece cumhuriyet değil modernleşme nerede başlıyor ise problem orada vardır! (CHP sıralarından alkışlar) Yani modernleşme karşıtı bir düşüncüyü ifade ediyor Sayın Başbakan. Ne var Senedi İttifak'tan sonra? 1808 Senedi İttifak, 1839 Tanzimat Fermanı, 1856 Islahat Fermanı, 1876 Kanunî Esasi, Birinci Meşrutiyet, 1908 İkinci Meşrutiyet ve ondan sonra bizim işte 1921 Anayasamız, 1924 Anayasamız ve 1961, 1982 anayasalarımız. Sayın Başbakan hedefi büyüttü, Türkiye'nin modernleşme yolunda atmış olduğu adımlardan başlayarak hedefine onu koydu. Bir yandan diyebilirsiniz ki: “Biz insanımıza hayat tarzı dayatmıyoruz, tam tersine hayat tarzı çeşitlenmesi yapıyoruz.” ama öte taraftan Türkiye'nin modernleşme tarihiyle hesaplaşma anlayışıyla bir anlayışı ortaya koyacaksınız, parkta yan yana oturan genç kızla genç erkeğin varlığından rahatsız olacaksınız ve kızları ve erkekleri, öğrencileri, onların anne ve babalarının duygularına yaslanarak mahalle baskısının objesi hâline getireceksiniz. Bu tutum demokratik değildir, özgürlükçü değildir. Eğer özgürlükçü olsaydınız bu pantolon düzenlemesi iki yıl önce gerçekleşirdi.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, Sayın Hamzaçebi, şimdi görüştüğümüz teklifle ilgili yasalaştırma sürecinde oradan bazı konularda açıklama istedi yani grubumuzla ilgili... Çünkü birlikte yürüttük bu süreci. Dolayısıyla bu süreçte meydana gelen hadiseleri, olayları farklı şekilde aksettirdi. Bu yüzden söz istiyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sataşma yok ki efendim.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, sataşmadan dolayı değil zaten.

BAŞKAN – Sayın Canikli, böyle bir usulümüz yok. Açıklama...

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Açıklama da istemedi efendim.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hayır, “AK PARTİ Grubunun bunu açıklaması gerekir.” dedi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır, açıklama istemedim.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Aslında sataşma da var Sayın Başkanım. Şöyle: O süreçte iki yıl önce bu düzenlemenin yapılması gerekirdi.

BAŞKAN – Evet.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hiçbir gerekçe olmadan AK PARTİ çoğunluk grubunu çekti diye çok net bir şekilde...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Efendim, benim söz talebine saygım vardır. Sayın Canikli'ye söz vermenizden ben mutlu olurum efendim.

BAŞKAN – O şekilde ifade etmedi efendim. İki sene önce Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun verdiğini, AK PARTİ Grubunun da yeni verdiğini söyledi; söylenen bu.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Net değil. Daha önce çekildiğini söyledi ve ayrıca şu anda gelen teklifin motamot aynısının tekrarı...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Canikli, iki dakika söz veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- *Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin görüşülen 12 ve 12'ye 1'inci ek sıra sayılı İçtüzük Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce sondan başlayalım. Daha önce verilen teklif 2 tane AK PARTİ'li milletvekili tarafından verilmişti yani Sayın Hamzaçebi'nin bahsettiği iki yıl önce bu sorunu çözecek olan teklif 2 milletvekili tarafından verilmişti. Biz son olarak son düzenlemede yeni bir teklif düşünmüyorduk. Onun aktive edilmesi, Adalet Komisyonunda gündem yapılması şeklinde bir irade ortaya konulmuştu ancak bazı siyasi partilerimizle birlikte verelim, mümkün olduğu kadar diğer siyasi partilerimiz de bu düzenlemeyi destekliyorlar ve altında imzaları olsun düşüncesiyle ve arkadaşlarımızın kendilerine biz sorduk, bunların talebini yerine getirmek amacıyla yani diğer siyasi partilerin imzasını alabilmek, birlikte verebilmek amacıyla, bir mutabakat çerçevesinde yapabilmek amacıyla bu şekilde hareket ettik, başka bir nedeni yok, başka bir amacı yok. Yani motamot aynı olması da son derece doğal çünkü problemi çözüyoruz; birincisi bu yani ne başka siyasi bir amaç güdüyoruz ne de başka bir düşüncemiz, zihnimizin arkasında başka bir planımız var.

İkincisi: İki yıl önce yapılması düşünülen, planlanan düzenlemede başka bir sıkıntı ortaya çıktı. Açık söylemek istiyorum, o zaman oraya, o düzenlemeye bir teklif gündeme geldi. “Başörtülü de girebilirler.” şeklinde bir düzenleme önerisi gündeme geldi. Başörtüsüyle ilgili İç Tüzük’te bir yasak olmadığı için böyle bir düzenlemenin oraya monte edilmesi kesinlikle doğru değildi ama böyle bir düzenlemenin reddedilmesi de mümkün değildi, açık söylüyorum yani samimiyetle söylüyoruz. Dolayısıyla, bu nedenle çekildi ve o zaman yine Cumhuriyet Halk Partisi de kabul etmedi bu düzenlemeyi çünkü peşinden başörtü yasağının kaldırılması da gündeme gelebilir düşüncesiyle. Nitekim, şunu yaptı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Yani, böyle bir şeyi söyleyen kimse yok.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Bak, somut söylüyorum, o zaman düzenlemeye gerek olmadan, başka bir yorumla, bütün siyasi partilerin mutabakatıyla “Pantolonla girilebilir.”den hareketle birlikte bir adım atalım dedik yani İç Tüzük’te düzenleme yapmayalım, bütün siyasi partiler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – ...defakto olarak kabul etsinler ve yapalım dedik. 3 siyasi parti kabul etti ama o zaman Grup Başkan Vekili olarak Sayın Emine Ülker Tarhan kabul etmedi bunu. Yani, İç Tüzük’te bir değişiklik yapmadan, fiili olarak... BDP kabul etti, MHP kabul etti, biz “Tamam.” dedik -önemli olan sorunun çözülmesi, önemli olan yasağın kaldırılması- ama iki yıl önce Cumhuriyet Halk Partisi kabul etmediği için o zaman yasalaştırılmadı veya bu sorun giderilemedi. İşin esası budur.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi, o zamanki Grup Başkan Vekilimiz Sayın Emine Ülker Tarhan’a atfen bir değerlendirme yaparak satışmada bulundu, söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

Satışma nedeniyle iki dakika söz veriyorum.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkanım, bize verirken kök söktürüyorsunuz. Neyse, yani “Verilmesin.” demiyorum ama yani...

BAŞKAN – Ama, bir saniye Sayın Hamzaçebi...

Sayın Hamzaçebi ne için... Satışmanın gerekçesini söyleyerek söz istedi.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Efendim, biz de söylüyoruz, hatta açıklamayı söyledim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Arada bir fark var yani.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Evet, yani amacım şey değil, sadece bilgilendirmek.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Hamzaçebi.

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli’nin satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulun doğru bilgilенmesini isterim. Yani, sanki “Pantolonla Genel Kurula girilebilir.” şeklinde bir mutabakat ortaya çıkmış da Cumhuriyet Halk Partisi bu mutabakata karşı gelmiş gibi bir anlayışı ifade etti.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Mutabakata yanaşmadı. İki farklı şey.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Şimdi, bakın, ama Sayın Canikli, mutabakata yanaşmadı, neyse, böyle bir şey doğru değil, böyle bir şey doğru değil.

Bu İç Tüzük değişikliği neden yapılıyor? Çünkü İç Tüzük diyor ki: “Kadınlar Genel Kurula tayyörle girer.” Yani ceket ve etek. Böyle olduğu hâlde “Ya, pantolonla da girsin.” diyemezsiniz. Böyle bir şey olabilir mi? Eğer hukuka birazcık saygımız varsa bu İç Tüzük’ün değişmesi gerekir.

Eğer size göre pantolonla girilmesine bir engel yok ise bu teklife de gerek yok. Niye getirdiniz? Teklife ihtiyaç var, böyle bir düzenlemeye ihtiyaç var.

Konu, bu düzenlemenin iki yıl gecikmiş olmasıdır; bakın, iki yıl bu düzenlemeyi geciktirdiniz. Sayın Canikli gerçi gerekçelerini burada açıkladı ama doğru olmadı; bakın, doğru olmadı. Sonuçta, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 4 siyasi parti türban konusunda ortak bir tavır aldı, onun hemen ertesinde bu teklifi getiriyorsunuz. Keşke bunu bir sene önce getirseydiniz, bir buçuk sene önce getirseydiniz. O zaman Anayasa Komisyonuna çektiniz. Çektikten sonra, altı ay sonra bunu buraya getirebilseydiniz. Yani sizin başörtüsüyle ilgili o zamanki, 2011’deki değerlendirmelerinizi bilemiyorum; o size ait bir konu, bilemiyorum. Yani “İç Tüzük buna müsaade ediyordu, etmiyordu, reddetmek istemedik...” Bütün bunlar sizle ilgili bir konu. O konuda ayrıca bir yorum yapmayacağım ama işin gerçeği budur. Gerçek, bunun iki yıl geciktiğidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Canikli.

IV.-AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- *Giresun Milletvekili Nurettin Canikli’nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, “tayyör” kelimesinin Türkçe karşılığı gerçekten “etek ve ceket” olarak tanımlanıyor ancak biraz daha olay geniş yorumlanırsa, mesela Fransızcada bunun karşılığı “deux- pièces”, aslında orijinali de oradan geliyor ve “iki parça” anlamına geliyor.

Dolayısıyla, biz o zaman bu yorumdan hareketle yani “İki parça, pantolonu da kapsayabilir.” geniş bir yorumlamayla bunun, bu yasağın rahatlıkla kaldırılmasının mümkün olduğunu söyledik ve birçok arkadaşımız da buna katıldı.

Ha, daha net olması, daha tartışmasız olması için İç Tüzük gerekir ama yasağın kaldırılması açısından böyle bir yorum yapma imkânı da vardı Sayın Başkan. Dolayısıyla, o zaman bu şekilde, bu düşünceyle hareket etmiştik.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.22

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.35****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Muharrem IŞIK (Erzincan)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16’ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

12’ye 1’inci Ek sıra sayılı İç Tüzük Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

3.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mıhrimah Belma Satır ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural, Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu ile Barış ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Ordu Milletvekili İhsan Şener ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül’ün; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Anayasa Komisyonu Raporu (2/1810, 2/8) (S. Sayısı: 12 ve 12’ye 1’inci Ek) (Devam)*

BAŞKAN – Komisyon ve Başkanlık temsilcisi yerinde.

Şimdi, söz sırası şahsı adına söz isteyen Zeynep Armağan Uslu, Şanlıurfa Milletvekili.

ZEYNEP ARMAĞAN USLU (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 56’ncı maddesinin değişmesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün yüce Meclis çatısı altında, şekil ve içerik olarak basit fakat sembolik olarak çok değerli bir hususu... Genel olarak ülkenin, özel olarak da kadınların özgürleşmesinin önemli adımlarından birini atmak üzere toplanmış bulunuyoruz. Bugün oylanacak husus, sadece Genel Kurulda giyilebilecek kıyafet tercihlerinin kadın parlamenterler için genişletilmesi değildir. Bundan daha da önemli olan boyutu, Türkiye’de demokrasinin yavaş ilerlemesinin nedeni olan, on yıllar boyunca taşımak zorunda bırakıldığımız tüm sosyal, ekonomik ve siyasi safraların son on bir yılda bir bir atılması ve ülkede krizlere, bireysel yaşamlarda ise travmalara neden olan sorun kümelerinin birer birer çözüme kavuşturulması gerçeğidir. Bugün de işte bu sürecin devamı adına umuyorum ki tüm partilerin desteğiyle önemli bir adım atılacak çünkü artık tarihin gongu çalmış, kendini oluşturan farklı unsurlarıyla çatışmayan, barışan, farklılıklarını korku değil, zenginlik vesilesi olarak sahiplenilen yeni Türkiye’nin inşa zamanı gelmiştir. Artık bu ülkenin kadınları ve erkekleri, daha doğru bir ifadeyle tüm fertleri için tabu hâline getirilmiş, âdeta konuşulması dahi yasaklanmış, kimi zamanlar da tamamen yok sayılmış hak taleplerine gerçek karşılıkların üretildiği bir evreye geçilmiştir. İşte bu kavrayışla, eski Türkiye’nin bir iz düşümü daha bugün tarihe karışıyor.

Kadın parlamenterlerin olası tercih ve ihtiyaçlarını tamamen göz ardı eden bir mantıkla hazırlanan Meclis İttüzüğü 1973'te tanzim edilmiştir ve aslında sadece bugün değiştireceğimiz maddenin değil, pek çok yönünün de değiştirilmesi önemli düzeyde bir ihtiyaç konusu olarak karşımızda durmaktadır fakat bütün bu sürecin yanı sıra, konuyu kamu kurumlarındaki uygulamalarla da bağlantılayarak açıklarsak, 1980 darbesinin bir kalıntısı olarak kadın kamu görevlilerini pantolon giyme yönünde meneden uygulama 2002'de yapılan yönetmelik değişikliğiyle sonlandırılmıştır ve artık hiçbir kurumda var olmayan bir sınırlama, sadece Parlamentodaki kadın milletvekillerine karşı geçerli kalmıştır. Elbette bu, ülkedeki özgürlüklerin teminatı olan bir kurum açısından izah edilebilir nitelikte değildir ve bu uygulamanın değişmesi hem kurumsal itibar açısından hem de biz kadın siyasetçilerin uzun süren çalışma saatleri çerçevesinde kolaylık sağlayacağı için pratik olarak da yararlı olacaktır. Bu bağlamda, kadınların cinsiyet kimliğini ifade etmeyen, ülkemiz mevzuatlarındaki ifade ediliş biçimiyle de örtüşmeyen “bayan” ifadesinin de aynı maddeden kaldırılmış olması doğru bir konumlandırılıştır.

Türkiye tabularını yıkıyor. İşte, on yıllardır kadınlar arasındaki ayrımcılığa neden olmaya, milyonlarca kadını ve ailelerini temel insan haklarından mahrum bırakmaya, kadınların üretkenliğine ket vurmaya yarayan ya da başka bir deyişle topluma hayat tarzı dikte etmeyi rejimin korunması zannedenlerin buyurgan küstahlığını tatminden başka hiçbir işe yaramayan, başörtüsüyle kamuda çalışma yasağı kaldırılmıştır. Böylece tüm kadınlar yükseköğrenim hakkında olduğu gibi, çalışma hayatında da eşitlenmiştir. Tabii, bu çerçevede, 2004'te 20,8'ken, 29,5'a çıkan kadın iş gücüne katılma oranlarının da, bu doğrusal artışın da sevindirici olduğunu ve aynı zamanda böylesi yasakların kaldırılmasıyla birlikte, “Kadın istihdamı, kadın istihdamı” diyoruz, kadın istihdamın nasıl artacağını hep birlikte görme imkânına sahip olacağımızı ve bu çerçevede bu gelişmenin de ortak geleceğimiz adına güven verici olduğunu ifade etmek isterim.

Bu bağlamda, cumhuriyetin kuruluşunun 90'ıncı yılında, 31 Ekim 2013 tarihini, başörtülü kadınlara seçilme hakkının verildiği bir milat olarak da zikretmek gerekir. Parlamenterlik görevlerini başörtülü olarak yapma kararı alan milletvekili arkadaşlarımıza yönelik olarak tüm partiler tarafından gösterilen siyasi olgunluk da demokrasimizi derinleştirme adına gerçekten gurur vericidir.

Artık, bu ülkede hukuk ve mevzuat dışı bir biçimde sadece yaratılan baskıcı atmosferlerle işlerlik kazanabilen hak ihlallerine, ayrımcılıklara ve zulümlere yer yoktur. Ve alınan mesafe, yıllarca haklarının gaspı karşısında dimdik duran başörtülü kadınların, onların yanında saf tutan başı açık kadınların, ülkede adalet ve demokrasinin tesisi için çabalayan erkeklerin, hasılıkelam, bir milletin ortak özgürlük mücadelesinin eseridir.

Ama maalesef, hatırlamak gerekir ki, söz kadınların temel haklarından, temel haklarının teslim edilmesine geldiğinde, söz buradan açıldığında, en hoşgörü kisveli konuşmalar da bile kimileri kibir kulelerinden fırlattıkları oklarla bu süreci hırpalamaktan, bu yöndeki motivasyonları sahiplenmekten hiç geri durmadılar. Çünkü, hâlen bazı zihinler Jakobenist vesayetçi dönemlerin yarattığı yanılsamanın etkisiyle oluşan akıl tutulmasından maluldür. Yaşanan dönüşümden öylesine muzdariplerdir ki, yıllarca hak etmedikleri konumları kendilerine bahşeden ilerici maskelerinin düşmesi pahasına hazımsızlıklarını dışarı vurmakta ya da müfteri konumuna düşmekte dahi beis görmezler. İhtiyazların ve kotaların konforunu yaşamak yerine iş ve politik yaşamlarında verdikleri mücadeleyle temsil sıfatını kazanmış donanımlı mevkidaşlarına, hemcinslerine “vitrin süsü” diyerek saldırmaktan da hicap duymazlar ve işte, belki de, tam da o anda kendileri bir vitrin süsüne dönüştüklerini fark dahi edemezler. Yegâne misyonu kendisine verilmiş repliği okumaktan ibaret,

ülkesine ve toplumuna yabancı bir mürebbiye kalmaya nafile çabaladıklarını anlamazlar. Hatta, gerçeklikle bağları öylesine kopar ki, Meclis resepsiyonlarına Meclis başkanları ve milletvekillerinin, eşleriyle katılmalarını protesto edip kriz çıkarmaya çalışanların ve daha nice benzer hâllerin müsebbiplerinin kimler olduğunu unuttur, “Eşlerinizden utanıyorsunuz.” diyecek kadar, ailelerin duygularını incitecek kadar üstenciliği rahatça sergilerler. Ancak bilsinler ki, aslında bu yaklaşımlardan medet umanlar sadece kendilerine yazık ederler ve yine bilsinler ki, artık ötekileştirme teraneleri üzerinden düşmanlık tohumları ekemezler çünkü bu topraklar böylesi tohumlara bağrını hiç açmadı ve hiç açmayacak.

Bunları esas rahatsız eden şeye gelirsek, kendi ideolojilerinin, kurguladıklarının dışında bir kadın profilinin sosyal ve siyasi hayat içinde temayüz etmesinden duydukları rahatsızlıktır. Yıllarca kadını, erkeklerin ne kadar –tırnak içerisinde- modern insanlar olduğunu ispat eden göstergeler olarak konumlamaya, buna endekslemeye alışanlar, muhafazakâr demokrasinin özgürleştirici ortamında, kadınların temel haklarına kavuşmasından rahatsızlar.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bu konuşmayı kim hazırladı, sana verdi? Senin gücün onu hazırlamaya yetmez!

ZEYNEP ARMAĞAN USLU (Devamla) – Türkiye’de kadını olması gereken yere hızla yaklaştıran onların köhnemiş yaklaşımları değil, gücünü ve kökünü milletten alan muhafazakâr demokrasidir. Her ne kadar gerçekleri çarpıtmak üzere kara propaganda çarkları işletilse de Tagore’un bir ifadesiyle diyebiliriz ki, “Yıldızlar ateş böceği sanılmaktan hiç korkmazlar.”

Bu ülkenin tüm vatandaşları, bugün burada görüşülen İç Tüzük değişikliği gibi tercih çeşitliliklerine imkân sağlayan, özgürlüklerin doyasıya yaşandığı, devlet-vatandaş ilişkisinin efendi devletten hizmetkâr devlete tümüyle endekslandığı bir ülkede yaşayacaklar diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ediyorum.

Komisyon Başkanına sormak istiyorum: Aslında türban bu maddeye göre serbest mi değil mi? Onu öğrenmek istiyorum.

İki; türban inançtan dolayı mı takılıyor yoksa özgürlükten dolayı mı takılıyor? Onun cevabını öğrenmek istiyorum.

Komisyon sırasında oturan Meclis Başkan Vekili arkadaşşıma da sormak istiyorum: Tabii, siz Türkiye Büyük Millet Meclisine ilk defa türbanı getiren bir Meclis başkan vekili olarak acaba vicdanen çok huzurlu musunuz? Buna göre -tabii çok huzurlu olabilirsiniz ama- tarih karşısında acaba nasıl bir değerlendirmeye tabi tutulursunuz? Yani Türkiye Büyük Millet Meclisine bugüne kadar, yetmiş yıllık geçmişinde türban girmemiş ve geçmişte 411 milletvekilinin kabul ettiği bir anayasa değişikliğiyle türban serbest edilmiş ve Anayasa Mahkemesi bu şekildeki bir değişikliği cumhuriyetin temel ilkelerinin değiştirilmesi yönündeki bir ilke olarak kabul etmiş ve bunu iptal etmiştir.

Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi ve Danıştayın bu konuda kararları var. Danıştayın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve Anayasa Mahkemesinin dinî simge olarak kabul ettiği bir konunun böyle ulu orta Parlamentoda, işte, bu yasalar, anayasalar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları kale alınmadan göz ardı edilmesi Anayasa'yı ihlal suçu değil midir? Tabii, bunu Komisyon Başkanınıza sormak istiyorum.

Biraz sonra zaten konuşacağım, bu konudaki düşüncelerimi belirteceğim, evvela düşüncelerinizi öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkanım, Sayın Genç'in sorduğu sorunun iki boyutu var: Bir, belirttiği gibi, Anayasa Mahkememizin, Danıştayın ve İnsan Hakları Mahkemesinin kararları var, doğrudur. Ama tabii, o verilen kararlar bizim düzenleme yapmamıza ya da özgürlüğü serbest bırakmamıza engel kararlar değil.

Şundan değil: Mesela, Danıştayın kararında -Anayasa Mahkemesinin kararı da öyleydi, eski kararı- diyor ki: "Başörtülüler Anadolu'da sırf gelenek ve görenekten dolayı başlarını kapatıyorlar. Ama okumuş olan kızlarımız -tırnak içinde söylüyorum, mahkeme kararını söylüyorum- sırf cumhuriyeti yıkmak için takıyorlar."

Benim buna inanmam mümkün değil, bunu kabullenmem de mümkün değil. Dolayısıyla, hiçbir vicdan burada, bu Mecliste bunu kabullenemez, bu ifadeyi kabullenemez.

O zaman, baş örtmeyenler içerisinde de benzer düşüncede olan olabilir. Hatta, erkekler için ne yapacaksınız, yani hangi ölçüyü getireceksiniz?

Kaldı ki, İnsan Hakları Mahkemesi şunu diyor Sayın Genç: "Evet, özel durumu varsa -yani o ülkenin- yasak koyabilir." diyor. Ama "Yasak koyabilir." demek serbestliğe engel bir şey değil, yani "Serbest bırakma da mümkündür." demek istiyor. Çok katı bir yaklaşım değil o. Özgürlük noktasında gelinen noktayı...

KAMER GENÇ (Tunceli) - Özgürlük mü, yoksa inanç mıdır; sizin düşüncenizi soruyorum.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Şimdi oraya geleceğim.

Tabii, ikisi de mümkün... Biri diyorsa ki "Ben inancımdan dolayı takıyorum..."

KAMER GENÇ (Tunceli) - İkisi değil, biri olacak.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Ben de başörtü örtmüyorum ki canım, benim başım örtülü değil ki yani bana soruyorsun "Hangi nedenden dolayı kapatıyorsun, açıyorsun?" diye.

Ben, kapatıp açanlara göre konuşuyorum, diyorum ki: Başını örten insan ya da işte bayan, neyse, hanım, kadın "İnancım gereği de bunu ben takıyorum, kapatıyorum." diyebilir, bunda hiçbir engel yok, inanç da bir özgürlüktür; "Özgürlük olarak da takıyorum." diyebilir; "Moda olarak da takıyorum." diyebilir, bunda hiçbir engel yok, yani bunun ayrıntısına girmek... Kişinin kendi iç dünyasında olan bir meseledir.

Sorunun son bölümü, bu getirilen maddenin başörtüsüyle alakalı bir tarafı yok. Zaten bir yasak yok ki herhangi bir düzenleme olsun. Sadece pantolon ve işte tayyörü açığa kavuşturan bir madde olarak Sayın Genç bu madde getirilmiştir.

Teşekkür ederim Başkanım.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Söylediğin beni tatmin etmedi.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Teklifin üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR İÇTÜZÜK TEKLİFİ

MADDE 1- 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 56 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Genel Kurul salonunda yer alan milletvekilleri, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı memurları ve diğer kamu personelinden erkekler, ceket ile pantolon giyer ve kravat takar, kadınlar ise; ceket ve etek veya ceket ve pantolon giyerler."

BAŞKAN – Madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Süleyman Nevzat Korkmaz, Isparta Milletvekili.

MHP GRUBU ADINA S. NEVZAT KORKMAZ (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, gerçekten boşu boşuna yıllarca Türkiye Büyük Millet Meclisini meşgul etmiş bir konunun inşallah çözüldüğü gün olarak tarihteki yerini alacaktır. Bundan da büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Bir İç Tüzük değişikliği yapılıyor. Bu İç Tüzük, hepimizin bildiği gibi arkadaşlar, Parlamentonun anayasası. Dolayısıyla, her şeyin; burada, Genel Kurulda, komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde cereyan eden her şeyin İç Tüzük'e uygun olması gerekiyor. 1973 yılında yapılmış bir İç Tüzük'le bugünkü Meclisimizi çalıştırma gayreti içerisindeyiz. Ancak zaman zaman ihtiyaçlardan kaynaklanan birtakım değişiklikler olmuş, böyle olunca da iç tutarlılığını kaybetmiş bir İç Tüzük var karşımızda, âdeta yamalı bohça hâline dönmüş. Bu yüzden de İç Tüzük'ün değiştirilmesi hususu hemen hemen her dönemde bu Parlamentonun gündemine geliyor. Eğer iktidarsa bir parti, özellikle yasamanın yavaşlığından şikâyet ederek İç Tüzük değişikliğini gündeme getiriyor, muhalefete de denetimin etkisiz olduğundan söz ediyor; hatta iktidar partisiyken farklı, muhalefete düştüğünde de farklı görüşler ifade edebiliyor.

23'üncü Dönemde Meclis Başkanı Sayın Köksal Toptan Beyefendi'nin bir çağrısı oldu, 4 konudaydı yanlış hatırlamıyorsam, uzlaşma komisyonları kurulması; bunlardan bir tanesi de İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunun kurulması idi. Bu hususla bir komisyon oluşturuldu, her partiden bir milletvekili arkadaşımızın katıldığı ve altı ay kadar bu komisyon çalıştı, gerçekten İç Tüzük literatürü açısından devrim sayılabilecek bir taslak ortaya koydu; ancak bu taslak, anayasa değişiklikleri, efendim, aniden seçim ortamının bastırması dolayısıyla bir türlü gerçekleşemedi.

24'üncü Dönemde Meclis Başkanı Sayın Cemil Çiçek yeniden bir çağrıda bulundu. Bu sefer her partiden 2'ser milletvekili katıldı -ben her iki komisyonda da görev almış bir kardeşiniz olarak- maalesef, 24'üncü Dönemde de ortaya çıkan taslağın yasalaşması mümkün olmadı.

Tabii, bunun sebeplerine çok fazla girmek istemiyorum, ancak her iki komisyonda da görev almış bir kardeşiniz olarak, orada yaşanan bazı hususları da sizlerle paylaşmak istiyorum, kayıtlara geçirmek istiyorum ki bundan sonraki -ki hâlen grup başkan vekillerinin üyesi bulunduğu bir İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu görevine devam ediyor- çalışmalarda da en azından bu hususlar dikkate alınsın.

Neden uzlaşılamadı? Özellikle ikinci dönemdeki İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunun ortaya bir uzlaşma taslağı çıkaramamasının en büyük sebebi -son derece objektif olarak belirtiyorum- maalesef, ortalıkta oluşturulması gereken uzlaşma alanının küçüklüğü idi. Yani, aslında her parti birer adım geri çekilip ortadaki uzlaşma alanını büyütmesi gerekir iken özellikle -biraz sonra gerekçesini de belirteceğim bu görüşün- iktidar partisinin yeni öneriler sunmaması ve mevcut İç Tüzük'te ısrarcı olmasıyla birlikte bu yol kapandı. Bu çalışmaların sonucunda, şu hiç unutulmamalıdır ki, ortaya çıkacak İç Tüzük kesinlikle hiçbir partinin gönlündeki İç Tüzük olmayacak. Ancak üzerinde anlaşılabilen bir taslak ortaya çıkarılabilir bu komisyonlarda.

İki önemli problem var. Bu iki problemi kısaca şu şekilde özetleyebiliriz: Özellikle Genel Kurulda, komisyonlarda kaybedilen vakit dolayısıyla yasaların hızlı çıkarılamaması, verimli bir yasama sürecinin, etkin bir yasama sürecinin yaşanamaması, birinci mesele bu.

İkinci mesele de; muhalefet partilerinin kendisine siyasal anlamda İç Tüzük'ün vermiş olduğu denetim görevinin bir şekilde yerine getirilemiyor olması. Tabii, her iki problemin de çoğulcu, katılımcı, Genel Kurul ve komisyon çalışmaları içerisinde gerçekleştirilmesi icap ediyor. Bu meseleler aşağı yukarı bütün İç Tüzük çalışmalarının ana fikrini oluşturuyor. 24'üncü dönemde çalışan komisyon gerçekten çok büyük bir madde sayısında uzlaştı ancak son 20-22 madde kalmış idi ki bir anda bu İç Tüzük Komisyonunun Meclis Başkanlığı tarafından lağvedilmesiyle ilgili bir kampanya yürütülmeye başlandı. Bugün aynı hususu Anayasa Uzlaşma Komisyonunda da görüyorum. Yani bu masadan kalkmanın herhangi bir partiye vereceği zararı bildiği için, özellikle iktidar partisinin bu komisyonların lağvettirilmesi, kaldırılmasıyla ilgili Meclis Başkanlığına bir baskı oluşturduğunu görüyoruz. Değerli arkadaşlar, nitekim, 24'üncü Dönem İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu da bu gerekçeyle lağvedildi. Biz o zaman Sayın Cemil Çiçek Beyefendi'ye, özellikle o dönemde yayımlanan gazete kupürünü de gösterdik, bunun yanlış olacağını söyledik. Sayın Başbakan o günlerde "Anayasa Uzlaşma Komisyonunda üzerinde uzlaşılan 48 madde var, buraya verilen emek heba olmasın." diyor idi, hâlbuki İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunda İç Tüzük'ün yüzde 90'ında uzlaşılmıştı. Sadece, maalesef, iktidar partisi bu komisyondan gönlündeki iç tüzüğü alamadığı için bu komisyonun lağvettirilmesi gibi bir strateji uygulamaya başladı. Bu görüşlerimin o dönemin gazetelerine bakıldığında da şu şekilde vücut bulduğunu, yer aldığını göreceksiniz: Meclis Başkanına hitaben "Yık masayı, kap Başkanlığı" gibi gerçekten siyasi nezakete de uymayan başlıklar atıldı. Ama, görünen o ki bu gazetelerde yer alan senaryolar, özellikle komisyonun lağvedilmesiyle birlikte gerçekleşti. Bugün de Anayasa Uzlaşma Komisyonunun ortadan kaldırılmasıyla ilgili, iktidar partisince bir kampanya yürütüldüğüne, sözcülerinin zaman zaman "Artık bitti, bundan sonra hiçbir şekilde uzlaşma, anlaşma olmaz." diye bir kampanya yürüttüğüne şahit oluyoruz.

Tabii, Sayın Cemil Çiçek'in, bu komisyonu lağvetmesinden bir vicdan azabı duymuş olmalı ki, bu çalışmaların grup başkan vekilleri düzeyinde yeniden başlatılmasıyla ilgili bir çağrısı oldu. İnşallah, uzlaşılamayan bu 22 madde üzerinde de bir uzlaşma sağlanır. Gerçekten, artık yamalı bohça hâline gelmiş İç Tüzük çağdaş bir iç tüzük hâline getirilir.

Bugün, bayan milletvekillerinin, kadın milletvekillerinin giyimiyle ilgili bir konuyu konuşuyoruz yani aslında, gerçekten samimiyetle söylüyorum, bu hususun erkekler tarafından müzakere edilmesini de doğru bulmuyorum. Ancak, sadece, bu özgürlüğün ne kadar gecikmiş olduğunu, bugüne kadar bu işin aslında siyasi malzeme konusu olmaktan çıkarılıp insani bir mesele olarak çoktan çözülmesi gerektiğini vurgulamak üzere buradayım. Bugün pantolon meselesi çözüldü. İnşallah, yarın başka meseleler çözülecek. O 22 maddeye baktığınız zaman, müzakerelerine, gerçekten muhalefet partilerinin bu hususlarla ilgili birçok önerisi olduğunu ama iktidar partisinin sadece durumu muhafaza etmek gibi bir önerisiyle karşı karşıya kaldığımızı göreceğiz.

Kaybolan bir zaman var ortada. İnşallah, bu, İç Tüzük'le ilgili kaybedilmiş son zaman olur, bundan sonra çok hızlı bir biçimde gerçekleşir çağdaş bir İç Tüzük, hepimiz de daha çağdaş uygulamalar yaparız diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Atilla Kart Konya Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ATILLA KART (Konya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan İç Tüzük değişikliği teklifinin 1'inci maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, çok tekrara girmeden, konuyla ilgili değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Günümüzde, çalışma hayatında pantolon giymek artık kadınların çoğu zaman tercih ettiği bir kıyafet olmuştur. Bu tercih, kabul etmek gerekir ki tamamen milletvekillerinin, kadın milletvekillerinin kişisel tercihi kapsamında, takdiri kapsamında değerlendirilmesi gereken bir konudur. Meclis bünyesinde, aslında, çoktan çözüme kavuşturulması gereken, polemik konusu yapılmaması gereken bu konu, bu insani konu ve talep maalesef uzun bir müddetten bu yana ülkemiz gündemini meşgul etmiştir.

Biraz evvel Sayın Grup Başkan Vekilimiz de temas etti, daha evvel, biliyorsunuz, 11 Ekim 2011 tarihinde görüşülmekte olan İç Tüzük değişikliği teklifi Komisyonun talebi üzerine geri çekilmişti. Aslında o geri çekmenin özü şuydu, diyor ki siyasi iktidar: “Hak ve özgürlüklere ben istediğim zaman, uygun gördüğüm zaman ben karar veririm. Başkalarının hak ve özgürlük talebi benim umurumda değil.” Kabul etmek gerekir ki bu yaklaşım demokrasiyi bloke eden, uzlaşma kültürünü yok eden bir anlayıştır. Bu anlayışı artık aşmamız gerekiyor değerli arkadaşlarım.

Ben bu konu vesilesiyle bir diğer önemli konuya temas etmek isterim. Biliyorsunuz, yine on beş gün kadar evvel kadın milletvekillerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde başörtüsü ya da türban tercihi yapmaları konusunda bir gelişme yaşandı. Burada daha evvel de kişisel olarak da ifade etmiştim, Anayasa Uzlaşma Komisyonu tutanaklarında da ifade etmiştim. Milletvekili, değerli arkadaşlarım, bir kamu görevlisi değildir, bir devlet memuru değildir. Milletvekili, bu anlamda, bir devlet memurunun, bir kamu görevlisinin tabi olması gereken –kıyafet anlamında söylüyorum– kısıtlamalara tabi değildir. Milletvekili halkın temsilcisidir, devlet memuru gibi o egemenlik yetkisini kullanırken tarafsız olması gerekmiyor. Milletvekilinin bu anlamda kamu hizmetini zafiyete uğratacak, güven anlamında, bir sorumluluğu yok. Milletvekilinin zaten siyasi bir kimliği var, o siyasi kimliğiyle halkın temsilcisi olarak gelip burada görev yapıyor. Ha, şu denebilir: Elbette türbanı ya da başörtüsünü kişisel anlamda istismar eden, edecek olan kişiler olabilir ama bizler demokrasilerde insanların, milletvekillerinin kişisel niyetleri ya da saikleri üzerinden, demokrasi anlamında, halkın

temsili anlamında bir kısıtlama gerekçesi yaratamayız. Böyle bir yaklaşım kabul edilemez. O sebeptendir ki biz şunu çok net olarak ifade ettik: Burada, elbette, yine Türkiye Büyük Millet Meclisinin o resmî kılık kıyafet prosedürü çerçevesinde milletvekili kıyafet konusunda tercihini yapmalıdır, yapabilmelidir. Bunun artık tartışılması gerekir, bu konunun Türkiye gündeminden çıkması gerekir. Burada şunu elbette tartışmamız gerekiyor: Milletvekilleri üzerinden, kişiler üzerinden tartışmak yerine, Türkiye'yi on bir yıldan bu yana yöneten siyasi iktidarın kurumsal uygulamaları nedir, bunu konuşmamız gerekiyor, bunu sorgulamamız gerekiyor değerli arkadaşlarım.

Bakın, on bir yıllık AKP iktidarları döneminde -on ikinci yılın içindeyiz- Türkiye'de şu gerçekle karşı karşıyayız: Türkiye'de laikliğin içi idari işlemlerle ve yasal düzenlemelerle boşalmış durumdadır, boşaltılmış durumdadır. Bu anlamda, Türkiye'de laiklik tehdit altındadır değerli arkadaşlarım. Adalet ve Kalkınma Partisi bu anlamda anayasal engelleri ortadan kaldırma çabası içindedir. Bunu Anayasa Uzlaşma Komisyonu zemininde de görüyoruz, başka pek çok zeminde de görüyoruz. Bakın, bu nasıl aşılabılır, bu nasıl aşıyor? Hemen bu sorular elbette geliyor, gelecek. Bu bir iklimdir, bu iklimi Adalet ve Kalkınma Partisi yarattı değerli arkadaşlarım. Bakın, elbette burada bunları söylem düzeyinde bıraktığınız zaman kimse bunu kabul etmeyecektir ama yaptığımız, yarattığımız iklimi biraz sorgulamamız gerekiyor, biraz tartışmamız gerekiyor. Bakın, bu iklimi, gelin, 7-8 yaşındaki Merveler üzerinden konuşalım değerli arkadaşlarım. Kim bu Merveler?

Biraz evvel Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşan Sayın Bilgehan aslında bu iklimi, bu iklimi yaratan sebeplerin analizini evrensel boyutta birtakım rakamlarla anlattı. Ben o rakamları, izninizle, Merve üzerinden, 7-8 yaşındaki Merve üzerinden somutlaştırmak istiyorum. İki ay kadar evvel, Konya örgütümüzle, bir pazar günü, Çumra'da, Akören'de, Konya merkeze bağlı Akören ilçesinde bir çalışma yapıyoruz. Gidiyoruz, tarlada, işte, 70 yaşındaki vatandaşımız çalışıyor, 2 tane genç, bir de küçücük bir kızımız var. Soruyoruz, adı Merve, 7 yaşında, ilkokul ikiye gidiyor değerli arkadaşlarım, oyun çocuğu, oyun çocuğu. Bunun herhâlde tereddüt edilecek bir yönü yok ama neyi görüyoruz? Merve'yi türbana sarmışız, Merve olmuş bir küçük kadın. Merve, bizlere namahrem duyguyla bakıyor, bizlerden utanıyor. İçimiz acıyor değerli arkadaşlarım, içimiz acıyor. İklim budur işte, o Merveleri yapıyoruz.

Ne yapıyoruz? Oyun çocuğu olan Mervelerin özgürlükleri üzerinden, istikballeri üzerinden, bedenleri üzerinden, kişisel hesaplarla, siyasi ikbal ile siyaset yapıyoruz. Bugün bu iklimi yarattık. Ne yapıyoruz? Ne yapalım, bırakalım, Merveler çocukluğunu yaşasın, ergin yaşa gelsin, reşit olsun, tercihini istediği gibi yapsın ama bakın, bunu yapmadığımız içindir ki 7-8 yaşındaki Merveler, 13-14 yaşında evleniyor değerli arkadaşlarım, 13-14 yaşında evleniyor.

Bu iklimi yarattıktan sonra, Değerli Bakan Arkadaşım Fatma Şahin, istediği kadar çaba göstersiz. Siz, aslında, öylesine bir iklimi yaratıyorsunuz ki onun çözüm sebeplerini de, çözüm önerilerini de yok ediyorsunuz. Ne oluyor, Merveler ne yapıyor değerli arkadaşlarım? 13-14-15 yaşında evlenen Merveler ne yapıyorlar? Yaratılan bu iklim sonucunda, çocuklarını... Hangi çocuklarını? Çumra Türkmen Karahüyük'teki Bayram Meriçleri, Konya Çayırbağı'ndaki Mustafa Özpınarları, Cihanbeyli'de Koyuncu ailesinin çocuklarını nereye gönderiyorlar? Suriye'deki çatışmalara -tırnak içinde söylüyorum- cihada gönderiyorlar değerli arkadaşlarım. Bir Türkiye fotoğrafı bu. Bunu Konya'da yaşıyoruz, bunu Gaziantep'te yaşıyoruz. Arkadaşlarımız Meclis araştırması hazırladılar. Bu iklimi analiz etmeye cesaretiniz var mı? Bu iklimin sosyokültürel analizini yapmaya cesaretiniz var mı değerli arkadaşlarım? Bunu yapmamız gerekiyor, bunu sorgulamamız gerekiyor, bunu araştırmamız gerekiyor. Bunu yapmayıp ondan sonra birtakım hamasetlerle, birtakım söylemlerle,

bakın, neyi yaratıyoruz biliyor musunuz? Neyi yaratıyoruz değerli arkadaşlarım? Aslında bunların üzerinden toplumsal ayrışmanın temellerini atıyoruz. İnançlar üzerinden, kutsal değerlerimiz üzerinden toplumsal ayrışmanın temellerini atıyoruz. Bunu asıl sorgulamamız gerekiyor, bunların analizini yapmamız gerekiyor ama bunu yapabilmek için bir özgüven içinde olmamız gerekiyor. Umarım, bundan sonra bu sorumluluğu gösteririz, bu dirayeti gösteririz.

Onun için diyoruz ki, gelin, 7-8 yaşındaki Mervelerin özgürlükleri üzerinden, onların istikballeri üzerinden, onların bedenleri üzerinden siyaset yapmaya tenezzül etmeyelim değerli arkadaşlarım. Bırakalım Merveler çocukluklarını yaşasınlar; olgun yaşta, reşit oldukları zaman da tercihlerini istedikleri gibi yapsınlar değerli arkadaşlarım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde Barış ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz isteyen Pervin Buldan, Iğdır Milletvekili. (BDP sıralarından alkışlar)

BDP GRUBU ADINA PERVİN BULDAN (Iğdır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadın olmak dünyanın her yerinde zordur ama bizim yaşadığımız coğrafyada daha zordur. Kadın konusunda kafalar karışıktır aslında hem cennet anaların ayakları altındadır hem kadının hayatını cehenneme çevirmek haktır. Tarih boyunca kadının etkisi altında en çok kalan erkekler de bu topraktandır, kadını etkisiz hâle getirmek isteyen erkekler de. Hep kadınlar üzerinde konuşulur, hükümler verilir, sınırlar çizilir, yasalar konulur, savaşlar açılır, kan aktılır.

Kadın, en küçük toplumsal birim olan aileden, en geniş tanımıyla, ülke yönetimine kadar sürekli kurallar ve kanunlarla yönetilmek istenir. Önce baba karışır kızına asla oğluna karışmadığı konularda. Sonra ağabey ya da kardeş karışır giyindiğinden konuştuğuna ve arkadaşına kadar, okuyup okuyamayacağına, eteğinin boyuna, saçına, başını kapayıp kapamayacağına, evlenme yaşına. Sonra tıpkı toprak gibi, tapudaki isim el değiştirir gibi koca karar verir ömrünün kalanında kadının nasıl yaşayacağına.

“Ayaklarımın üzerinde dururum, özgür olurum.” demek de kurtarmaz kadını. Koca koca adamlar dünyada başka mesele yokmuş gibi hep kadınları konuşurlar bu coğrafyada. Ülkeyi yönetenlerin üç sözünden ikisi kadın üzerinedir. Ne işsizlik ne açlık ne savaş ne trafik ne de yolsuzluk bu kadar meşgul etmez kimseyi, varsa yoksa kadınları kalıba dökme çabası.

Kaç çocuk doğuracağından kılık kıyafetine, soyadını kullanma kurallarından çalışma iznine erkekler için tek bir örneği bulunmayan onlarca kural, kanun vardır kadınlar üzerinde. Kadının saçının teli, yakasının açıklığı, eteğinin boyu savaştan da, aç çocuklardan da önemlidir bu memlekette. Kadınlar bir başka kadının elbisesini çekiştirirse bu dedikodu olur ama bunu politikacılar yaptığında vazife olur. Bu yüzden bu ülkede iktidarlar ve ona bağlı olarak kadınların kılık kıyafet yasakları değişir ama memleket sorunları olduğu gibi kalır. Kadının da bir insan, erkekle eşit hak ve özgürlüklere sahip, kendi inisiyatifi elinde tutabilecek bir birey olduğunu anlamak ne kadar zaman alacak bu topraklarda bilinmez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; egemen erkekler ve kadına bakışları iktidardan iktidara farklılık gösterse de, iktidara gelenin kendi anlayışında kadınlar yaratmak isteme zihniyeti değişmiyor ne yazık ki. Kadın üzerinden politika yaratma geleneğinde kılık kıyafet yönetmelikleri değişiyor ama kılık kıyafete karışma geleneği değişmiyor.

Tam demokratikleşmeden, kadınlara uygulanan başörtü yasaklarının ortadan kalkmasından konuştuğumuz bugünlerde yasak kavramının kalkmadığı, sadece şekil değiştirdiği bir tokat gibi yüzümüze çarptı. Kadınlar için demokratikleşmenin her kesimden kadına uygulanan yasakların kaldırılması olduğunu sanıp yanılmışız meğer. Sadece bir dönemki yasaklar kaldırılıp yerine yenileri eklenecekmiş, bunu anladık.

Erkek egemenin sıradan bir sözü ile bir kadının işinden olabildiğine şahit olduk. Pantolonun darlığı tahrir indirimine neden oldu bu memlekette. İşte tam da bu sebepten demokrasinin “d”sinden bile söz etmek mümkün olmuyor. Kendi kurallarını yürürlüğe sokmanın sarhoşluğunda olan yeni egemen erkekler zafer çığlıkları atarken, kaybeden her daim ve her dönem kadınlar oluyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizin de bildiğiniz gibi, dünya parlamentolarında parlamento üyelerinin kıyafetlerini düzenleyen iç tüzük düzenlemeleri bulunmamaktadır. Elbette düzgün, temiz vesaire giyinilmesine yönelik düzenlemeler mevcuttur fakat etek, pantolon, ceket vesaire giyilecek diye kesin maddeler yoktur. Dünyanın sadece iki üç ülkesinde, Fransa, Estonya, İtalya’da bu yönlü düzenleme olmasına rağmen yine de erkek ve kadın üyelerin tam olarak ne giymesi gerektiği yazılmadığı gibi, bunlar da zaman içerisinde fiilî olarak işlemez hâle gelmiştir.

Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarında memurların, görevlilerin, üyelerin kıyafetleri konusunda düzenleme 1980 darbesi sonrası çıkarılmıştır. Daha önce bu yönlü bir düzenleme bulunmadığı gibi, cumhuriyetin ilk Meclisinde herkes kültürüne, kimliğine, inancına göre, mahallî ve yöresel kıyafetleriyle Meclise girmiştir. Kadın vekiller Meclis Genel Kuruluna başörtüleriyle gelmeden önce AKP Hükûmeti bu konuda bir araştırma yapmış ve araştırma yaptığı 20 ülke ve Avrupa Parlamentosu üyelerinin kıyafetlerine yönelik iç tüzük düzenlemelerinin bulunmadığını görmüştür. Başbakan Yardımcısı Sayın Beşir Atalay da bunu dile getirmiştir.

Dünya parlamentolarına baktığımızda, parlamento üyeleri kendi gelenek ve göreneklerine uygun, rengârenk ve değişik biçimlerdeki yöresel, ulusal kıyafetlerini giyebilmektedir. Bu çeşitli kıyafet biçimleri renkliliğin ötesinde, aslında toplumdaki farklı milletlerin, kültürlerin, kimliklerin, inançların, aidiyetlerin yani farklı kesimlerin Parlamentoda temsil edildiğinin göstergesidir yani bir demokrasi göstergesidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, tüm dünya parlamentolarında olduğu gibi, özgür düşüncelerin dile getirildiği, farklı kimlik, inanç ve kültürlerin temsil edildiği demokratik bir kurumdur. Dolayısıyla bu kurumda kıyafet düzenlemesi yapmak, üyelerin nasıl giyinebileceğini belirlemek, özgürlükleri ve temsiliyetleri başından itibaren sınırlamak demektir. Örneğin, modern toplumda erkeğin statü göstergesi olarak kullanılan kravat, Anadolu kültürümüzü, Anadolu köylümüzü nasıl temsil edebilir?

Yine, yıllardır AKP’ye oy veren binlerce başörtülü kadın seçmen olmasına rağmen, on bir yıllık iktidarı boyunca kendilerinin Mecliste temsil edildiğini gösteren bir tek başörtülü kadın milletvekili olmaması bu konuda bir samimiyetsizlik yaratmıştır. Başörtülü vekillerin Meclis Genel Kuruluna gelmesi bu açıdan son derece olumlu bir gelişmedir fakat sadece Mecliste değil, kadınların tüm kamu kurumlarında başörtüleri ile serbestçe çalışabilmelerini sağlayabilecek misiniz, asıl önemlisi budur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde kıyafet düzenlemesiyle ilgili değişikliğe gidilmesini değil, bu İç Tüzük düzenlemesinin tamamen kaldırılmasını talep ediyoruz. Eğer tamamen kaldırılmayacaksa da "...İdari Teşkilatı memurları ve diğer kamu personelinin erkekler, ceket ile pantolon giyer ve kravat takar, kadınlar ise; ceket ve etek veya ceket ve pantolon giyer." ibaresi yerine "...İdari Teşkilatı memurları ve diğer kamu personelinin erkekler ve kadınlar kendi kültürlerini, inançlarını, kimliklerini temsil eden, başta yöresel ve ulusal kıyafet olmak üzere, her türlü giyim serbestisine sahiptir." ibaresi konulmalıdır. Ancak bu şekilde Meclis modern Batı'da şekillenen kültürü değil; Anadolu, Trakya ve Mezopotamya'ya ait kültürü yansıtabilir ve toplumun çok farklı kesimlerini temsil ettiğini gösterebilir.

Biz Barış ve Demokrasi Partisi olarak bu tür antidemokrasi yasaların toptan kaldırılması gerektiğini, kadın milletvekillerinin istediği gibi kıyafetler giyebilmesini, bunun bir daha tartışma konusu dahi yapılmaması gerektiğini düşünüyor, bu konuda desteklerinizi bekliyor, teşekkürlerimizi sunuyoruz. (BDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Madde üzerinde şahsı adına söz isteyen Mehmet Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tekrar bu kürsüye gelmeyi düşünmüyordum ama bazı değerlendirmeler nedeniyle kürsüye çıkma zorunluluğunu hissettim.

31 Ekim 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde 4 siyasi partiyi temsilen bu kürsüye gelen arkadaşlarımız son derece güzel konuşmalar yaptılar. Hepsini kendi alanlarında birikimli, deneyimli olan bu arkadaşlarımız konuyu kendi açılarından, partileri açısından, insan hakları açısından gayet güzel değerlendirdiler ve o gün dört siyasi partinin bir konuda mutabakat sağladığı ender günlerden birisiydi.

Cumhuriyet Halk Partisini temsilen kürsüye çıkan Genel Başkan Yardımcımız, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Şafak Pavey de o gün yine son derece güzel bir konuşma yaptı. Bu konuşması toplum tarafından beğenildi, takdir edildi. Sayın Şafak Pavey birikimiyle, donanımıyla sadece Cumhuriyet Halk Partisini değil, Türkiye'yi de uluslararası platformlarda gayet iyi temsil eden bir arkadaşımızdır, ben de konuşmasını zevkle dinlemiştim. Diğer arkadaşlar da çok güzel konuştular, tekrar, onlara bir haksızlık etmemek için onu ifade etme ihtiyacı duyuyorum.

Ancak, öyle anlıyorum ki Sayın Şafak Pavey'in bu kürsüden yapmış olduğu konuşmayı izlemeyenler oldu ya da yeteri kadar ona nüfuz edemeyenler oldu. Onun, insan haklarını koruma, temel hak ve özgürlükleri koruma bağlamında bu kürsüden yapmış olduğu hatırlatmaları farklı yöne çekerek değerlendiren arkadaşlara ben üzüntülerimi bildiriyorum. Sayın Şafak Pavey, temel hak ve özgürlükler konusunda, insan hakları konusunda bütün milletvekillerinin çok daha titiz olmaları ve bu kürsüyü daha çok kullanmaları gerektiği konusunda bir hatırlatma yapmıştır. Güzellikleri, başarıyı takdir etmek de bir güzelliiktir. Ben bu güzelliği yaşamayı, onu uygulamaya koymayı tercih ederim ama farklı arkadaşlar "Ben güzellikleri, başarıyı takdir etmem. Sadece birtakım günlük politikalar uğruna birtakım kişileri, onların yapmış olduğu başarılı konuşmaları feda ederim." diyorsa o da kendi takdirleridir.

Ben bu konuyu bilginize sunuyorum ve hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.24

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.29****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Fehmi KÜPÇÜ (Bolu), Muharrem IŞIK (Erzincan)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16’ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

12’ye 1’inci Ek sıra sayılı İç Tüzük Teklifi’nin görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Başkanlık temsilcisi yerinde.

1’inci madde üzerinde şahsı adına söz isteyen Ülker Can, Eskişehir Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzük değişikliği teklifi hakkında şahsım adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm grupların ortak teklifi olarak görüştüğümüz İç Tüzük değişikliği, esasında “normalleşme” adına atılan adımların, bu anlamda genişletilen özgürlüklerin bir örneği olarak değerlendirilmelidir.

Büyüyen ekonomisiyle, vesayetten kurtulan demokrasisiyle, genişleyen özgürlükleriyle son on yılda yeniden inşa ettiğimiz bir Türkiye’de yaşıyoruz. Yeni Türkiye’nin kadınları da dün olduğundan çok daha fazla söz sahibi, dün olduğundan çok daha fazla özgür.

Bu ülkenin tüm kadınları, hiçbir şekil, ırk, inanç ayrımı gözetmeksizin bizim kardeşimizdir. Bu ülkedeki her kadının sorunu bizim sorunumuzdur, her derdi bizim derdimizdir. Kadın milletvekili olarak hiçbir kadın vatandaşımız arasında o veya bu sebepten dolayı fark gözetme lüksümüz de olmamalıdır.

Kadın, nasıl bir şiddetin mağduru olduğunda aynı tepkiyi veriyorsak, her zaman bu duyarlılıkla kadınlarımız için ortak paydada buluşmak zorundayız. Erkeklerin siyaset sohbetine konu olmaktan şikâyet ederken kadının tam anlamıyla seçilme hakkına kavuşmasını eleştirmek değildir kadın özgürlüğü. Seçim döneminde çarşafli kadınlarımıza rozet takıp kamuda başörtülü çalışmayı Danıştaya götürmek de değildir kadın özgürlüğü.

AK PARTİ’nin özgürlük anlayışında hiçbir zaman Çamlıca Parkı’ndaki gencin başörtüsüyle dalga geçilmez; AK PARTİ’nin özgürlük anlayışında hiçbir zaman ikna odaları da olmamıştır; AK PARTİ’nin özgürlük anlayışında Anayasa’yla kadına pozitif ayrımcılık sağlanırken Meclisi terk etmek de asla yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim kültürümüzde, dinimizde kadının yeri, her zaman çok farklı bir konumda, anne olması hasebiyle çok özel bir değerde olmuştur. Yeni nesillerin mimarı olan anneleri, ülkelerin geleceğini inşa ederken kadınlarımızı sadece başörtüleriyle, giyim kuşamlarıyla değerlendirmek, en basitinden, kadını siyasetin bir argümanı olarak görmektir. AK PARTİ, kadını, siyasetin bir nesnesi değil, öznesi olarak gören bir anlayışla bugünlere geldi. Bugün,

dünyanın en büyük kadın sivil toplum örgütü, 4 milyona yakın üyesiyle AK PARTİ kadın kollarıdır. Aynı şekilde, gerek temsilde gerek iş hayatında kadınlarımız dün olduğundan çok daha fazla söz sahibi bir konuma gelmiştir. Türkiye, 2002 yılına kadar kadını sadece başörtüsüyle, şiddet haberleriyle konuşuyorken, bugün kazandığı haklarla konuşuyor. Eşi vefat etmiş kadınlarımızdan yeni evlenen kadınlarımıza sağlanan haklarla konuşuyor. Mikro kredilerle girişimcilik örneğini sergileyen kadınlarımızdan siyasette temsili yüzde 100 artan kadınlarımızı konuşuyor.

Bunun yanında, bu ülkenin ikna odalarında işkence edenleri ve edilenleri de unutmadı bu millet. Üniversite kapılarından döndürülen gençleri, 28 Şubatta eşi başörtülü olduğu için görevinden ayrılmak zorunda kalan bu milletin evlatlarını da unutmadı. Birileri unutturmaya çalışsa da bu millet o günleri unutmadı. O zaman kadının haklarını savunanlar neredeydi? Kimse bu yapılanları özel yaşama müdahale saymadı mı? Bugünü dünden ayrı tutmaya çalışanlar, bugün yaşanan normalleşmeyi de tam anlamıyla okuyamazlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarihin bu anlamda bıraktığı acı mirası bir nebze de olsa unutturmak, kadın haklarını korumak ve güçlendirmek adına bugün olduğu gibi, çok daha önemli ve anlamlı konularda ortak paydada buluşmayı temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

12'ye 1'inci Ek sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde değişiklik yapılmasına dair İçtüzük teklifi 1. Maddesinde geçen "İdari teşkilatı memurları ve diğer kamu personelinde erkekler, ceket ile pantolon giyer ve kravat takar, kadınlar ise; ceket ve etek veya ceket pantolon giyerler." İbaresinin, "İdari teşkilatı memurları ve diğer kamu personelinde erkekler, ceket ile pantolon veya yöresel kıyafetler giyer, kadınlar ise; ceket ve etek veya ceket ve pantolon veya yöresel kıyafetler giyerler." İbaresini ile değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Pervin Buldan

İdris Baluken

Hasip Kaplan

İğdir

Bingöl

Şırnak

Leyla Zana

Sırrı Sakık

Esat Canan

Diyarbakır

Muş

Hakkâri

Erol Dora

Mardin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Katılmıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Başkanlık Temsilcisi katılıyor mu?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ MERAL AKŞENER (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerindeki gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kravat modern toplumda erkeğin statü göstergesi olarak yer almakta ve Meclis Genel Kurulunda saygının bir göstergesi olarak görülmektedir. Oysaki Anadolu kültürünü incelediğimizde kıyafet giyme anlayışının ve kıyafetler ile saygıyı gösterme biçiminin modern batı kültüründen çok farklı olduğunu görmekteyiz. Mecliste görev alan vekillerin Genel Kurulda temsil ettikleri kültürü yansıtabilmesi için kravat olmaksızın temsil ettikleri yöreye ait kıyafetleri giyebilmesi gerekir.

Genel Kurulda kadın milletvekillerinin ceket ve etek veya ceket-pantolon giymelerini bir zorunluluk olmaktan çıkarıp kadınların özellikle kültürlerini yansıtan kıyafetleri giyebilmesi ve temsil ettikleri yöreye ait özel günlere ve bayramlara özgü kıyafetler giyebilmesi gerekir.

Ancak bu şekilde Meclis modern batıda şekillenen kültürü değil Anadolu, Trakya ve Mezopotamya'ya ait kültürü yansıtabilir ve temsil edebilir.

Bu nedenlerle maddenin tasarı metninde değiştirilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Rıza Türmen, İzmir Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA RIZA TÜRMEN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük değişikliği -kıyafetle ilgili olarak yapılan- şu nedenlerle olumlu değişiklikler: Bir kere, uzunca bir süre sonra kadına “kadın” diyebiliyoruz, “bayan” değil, “kadın” denebiliyor. Bu bakımdan olumlu bir gelişme.

İkincisi, kadınların pantolon giymesine olanak tanınıyor. Bu bakımdan olumlu bir gelişme.

2011 yılında Anayasa Komisyonunda bu konu görüşülürken Sayın Mustafa Şentop ve bendeniz bu konuda bir önerge vermiştik kadınların pantolon giymesini öngören. O zaman bu önerge kabul edilmişti fakat işte, bildiğiniz gibi, sonra bu İç Tüzük değişikliği gerçekleşmedi ama şimdi gerçekleşiyor. Bu nedenle de bunun iyi, ilerici, özgürleştirici bir değişiklik olduğunu düşünüyoruz.

Üçüncüsü, “tayıör” yerine “ceket ve etek, pantolon ve etek” deniliyor. Bu da, daha iyi anlaşılıyor ne giyileceği.

Dördüncü değişiklik olarak da erkeklerin kravat ve ceket yanında pantolon giymeleri de öngörülüyor. Bu da olumlu bir gelişme çünkü eski İç Tüzük olduğu gibi kalsaydı bu İç Tüzük’e sıklıkla uymak isteyen bir erkeğin kıyafetini düşünebilirsiniz, herhâlde Meclise pek uygun düşmezdi o kıyafet.

Fakat, buradaki sorun şu: Böyle bir düzenleme yapmak İç Tüzük’te gerekli mi, değil mi? Şimdi, baktığınız zaman 20 ülke arasında yapılan araştırmaya; bir tek Fransa’da Temsilciler Meclisinde böyle bir kıyafet düzenlemesi var, İtalya’da Senatoda böyle bir düzenleme var, bir de Letonya’da Etik Kodu’nda yapılan bir düzenleme var. Geri kalan ülkelerde böyle bir İç Tüzük düzenlemesi yok.

Onun yerine ya genel bir madde konuyor, deniyor ki işte: “Meclisin saygınlığına uygun olarak giyinirler.” ya da bununla birlikte meclis başkanına bir yetki veriliyor, işte, meclisin saygınlığına uygun olarak giyinmeyenlere meclis başkanı ihtar da bulunabiliyor, doğru dürüst giyinmeye davet edebiliyor ama bu kadar ayrıntılı bir düzenleme yok. Bu kadar ayrıntılı bir düzenleme yapılmasının ne kadar doğru, ne kadar sakıncalı olduğu da düşünmeye değer doğrusu. Şimdi, yani, mesela, erkekler için yelek öngörülmemiş. Erkekler yelek giyemeyecek mi? Bir yorum meselesi yani şimdi dersiniz ki “Tabii ki o da var.” Yok, efendim, dersiniz ki “Yazmadığına göre yok, onu giyemez.” E, kadınlar için etek-bluz kötü bir kıyafet midir yani Meclis saygınlığıyla bağdaşmayan bir kıyafet midir? Hiç zannetmiyorum. Bu, düzenlenmemiş ama. Yani, bunun gibi birçok yoruma açık böyle husus var burada. Yani, giyim kuşamı bu kadar ayrıntılı düzenlemek ne kadar uygun bir şey?

Bir de tabii, moda değişiyor. Moda, işte, birkaç yıldan birkaç yıla değişiyor. Bugün kadınlar ya da erkekler için doğru dürüst kıyafet dediğiniz şeyler, birkaç yıl sonra bir bakıyorsunuz ki modası geçmiş, giyilmeyen, kullanılmayan şeyler. O nedenle de böyle neler giyilecek, neler giyilmeyecek diye teker teker sayıp bir düzenleme yapmak yerine, genel bir ifade koyup, işte, “Meclisin saygınlığına uygun düşmeyecek kıyafetler giyilemez. Eğer giyilirse Meclis Başkanı gerekli uyarıları yapar.” demek bana daha doğru bir hareket tarzı olarak geliyor.

Bütün bunlara rağmen, yapılan düzenleme bu aşamada aslında kötü bir düzenleme değildir, doğru bir düzenlemedir. O nedenle de desteklemeye değer.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şahsı adına söz isteyen, Fuat Karakuş, Kilis Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FUAT KARAKUŞ (Kilis) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 12’ye 1’inci Ek sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İhtüzük Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 10 Muharrem Aşure Günü. Tüm kardeşlerimin Aşure Günü’nü kutlar, oruçlarının ve ibadetlerinin kabul olmasını Rabb’imden niyaz ederim. Muharrem ayının ülkemiz, bölgemiz ve dünya için daha fazla kardeşliğe, barışa ve dayanışmaya vesile olmasını temenni ederim.

Ve maalesef, bugün, Peygamber Efendimiz’in sevgili torunu Hazreti Ali ve Hazreti Fatıma’nın ciğerpare oğulları Hazreti Hüseyin Efendimiz’in Kerbela’da şehit edildiği gün. Bu vesileyle Hazreti Hüseyin Efendimiz’i ve ehlibeyti bir kez daha hürmetle yâd ediyor, bir daha insanlığa Kerbela ve benzeri olayları yaşatmamasını yüce Allah’tan niyaz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millet iradesinin tecelligâhı olan yüce Meclisimiz, kadın milletvekillerimizin, başörtüsüyle Genel Kurula katılmalarının ardından pantolon giymelerine imkân veren düzenleme ile bir yasağı daha sona erdiliyor. Ülkemiz, maalesef, kılık kıyafet konusunda çok zaman kaybetmiş ve bazı kesimler çok acı çekmiştir. Yıllarca vatandaşımızın hayatına, yaşam tarzına, tercihlerine müdahale edilmiş, tek tip toplum oluşturma yolunda çok sert tedbirlere başvurulmuştur. Örneğin, genç kızlarımız üniversite kapılarından gözü yaşlı geri dönmek zorunda bırakılmış, bazılarının zorla başları açtırılmış, bazıları da eğitimlerine yurt dışında zor şartlarda devam etmek

zorunda kalmıştır. Şükürler olsun ki, yıllarca devam eden bu mağduriyetleri sona erdirdik. Kamu kurum ve kuruluşlarındaki başörtüsü yasağını ortadan kaldırdık. Bu yasakların kaldırılmasını aziz milletimiz de yerinde bulmuşlardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadın milletvekillerinin Genel Kurulda tayyör giymeleri 5/3/1973 yılında kabul edilen İç Tüzük'ün 56'ncı maddesinde yerini almıştır. Aradan kırk yıl geçtikten sonra bu kısıtlamanın kaldırılması 24'üncü Dönem milletvekillerine yani bizlere nasip olmuştur. Bundan dolayı da mutluyuz, gururluyuz. Yüce Meclisin üyesi bir kadın milletvekili, hangi ortamda nasıl giyineceğine ve ne tür bir kıyafet giyeceğine en doğru kararı kendisi verir. Dolayısıyla, bence bir kural koymak da gerekmez. Avrupa Birliği ülkelerinde bu tarz bir uygulamanın olmadığı bilinmektedir. Ülkemizde ise, bundan tam kırk yıl önce, kadına “Sen tayyör giy.”, erkeğe de “Sen de frak giy.” demişler.

Gerek başörtüsü yasağının kalkması gerekse Genel Kurulda pantolon giyilmesinin serbest olması demokratik bir hak mıdır? Evet. Bireysel özgürlük müdür? Evet. Normalleşmek midir? Evet. İnsani bir durum mudur? Evet. Bu yasakların kaldırılması iyi olmuş mudur? Evet. Toplumsal uzlaşya katkısı olur mu? Evet. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan partiler arasında uzlaşya getirmiş midir? Evet. Uzlaşma kültürünün gereği bir değişiklik midir? Evet. Öyleyse, bize de bu değişikliğe “evet” demek düşer.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; AK PARTİ olarak, on bir yıldır yaptığımız gibi, daha kapsamlı ve daha ileri bir demokrasi için, sizlerin de desteğiyle ne gerekiyorsa yapmaya devam edeceğiz. Dünyayı takip ediyor, vatandaşlarımızı ve onların sorunlarını dinliyor ve çözüm için de durmaksızın çalışıyoruz. Çünkü, milletimizin hoşgörüsü, irfanı, değişim ve gelişim talebi bize yol gösteriyor. Biliyoruz ki huzurlu, uyumlu ve barış içinde yaşayan bir toplum olmanın yolu, demokratik adımların atılmasından geçmektedir.

Biz de AK PARTİ olarak milletimiz için bu adımları atmaya, Türkiye'nin önündeki engelleri bir bir kaldırmaya devam edeceğiz. Partiler arasındaki bu güzel uzlaşmanın devamını canı gönülden diliyorum çünkü “ben” yok, “biz” varız, biz hep birlikte Türkiye'yiz.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerime son verirken bu değişikliğin yüce Meclisimiz ve kadın milletvekillerimiz için hayırlı olmasını temenni ederken emeği geçer herkese ayrı ayrı şükranlarımı sunar, aziz milletimiz ve yüce heyetinize saygılarımı sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

13/11/2013

T.B.M. Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sıra Sayısı 12'ye 1. Ek teklifinin 2. maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Kamer Genç

Tunceli

Madde 2- Bu İçtüzük hükümleri yayımından 6 ay sonra yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi katılıyor mu?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ MERAL AKŞENER (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Genç? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Pantolon “değiştirmek” zaman alacağından maddenin 6 ay sonra yürürlüğe girmesi daha uygun olur.

YAHYA AKMAN (Şanlıurfa) – Bu, Meclisle dalga geçme! Böyle şey olur mu?

BAŞKAN – Tekrar okur musunuz.

Gerekçe:

Pantolon diktirmek zaman alacağından maddenin 6 ay sonra yürürlüğe girmesi daha uygun olur.

BAŞKAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- Bu İçtüzük hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

BAŞKAN – Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Mehmet Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belli bir anlayış içerisinde bu İç Tüzük’ü tüm siyasi partilerin desteğiyle çıkaracağımız anlaşılıyordur.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak İç Tüzük değişikliğine destek veriyoruz ancak ilginç bulduğum bir konu var: İktidar partisi adına buraya çıkan sözcüler, 31 Ekim 2013 tarihindeki Genel Kurul konuşmaları sırasında Cumhuriyet Halk Partisi sözcülerinin yapmış olduğu bazı konuşmaları gündemlerine alarak birtakım eleştiriler, değerlendirmeler yapıyorlar. Ben o sözcülere şunu tavsiye ederim: Keşke bu değerlendirmenizi o tarihte yapsaydınız, medeni cesaret gösterip, çıkıp Cumhuriyet Halk Partisi sözcülerinin görüşlerinden katılmadığınız bölümler varsa o zaman söyleseydiniz. Yani iki hafta geçti, ikide bir buraya çıkıp oralardan bir kelimeyi, bir cümleyi alıp, asıl bağlamından kopararak Cumhuriyet Halk Partisini eleştirmeyi, doğrusu Meclisin bugünkü atmosferine uygun bulmuyorum.

Ben de birkaç şey söylemek istiyorum. Bizi eleştiren o arkadaşların bu eleştirileri nedeniyle ben birkaç konuyu dikkatinize sunmak istiyorum. Demokrasi dersi vermeye kalktı bu arkadaşlarımız.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunda Kadıköy vapurundan inen kadınların kıyafetinden rahatsız olan hiç kimse yoktur. Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunda ya böyle bir rahatsızlık duyulmuyor ya da bu rahatsızlık duyulduğu hâlde ifade edilemiyor korkudan.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – İfade edilemiyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bu anlayıştan demokrasi çıkmaz. Kadıköy vapurundan inen kadınların kıyafetinden rahatsız olan insanlar demokrat olamazlar. Banklarda yan yana oturan genç kız ve genç erkeğin sohbetinden rahatsız olanlar demokrat olamazlar. Devlet-birey ilişkisini güç-itaat ilişkisi olarak algılayanlar özgürlükçü olamazlar, demokrat olamazlar. Bu anlayışa sahip hiçbir kimse Cumhuriyet Halk Partisi Grubunda yoktur ama Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunda...

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yoktur.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Hayır, “Yoktur.” demeyin Sayın Canikli. Olmadığını ben görebilmiş değilim, öyle arzu ederim ama çıkan arkadaşlarınız, Kadıköy vapurundan...

Siz buraya çıkıp şunu söyleyin: “Biz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu olarak Kadıköy vapurundan inen kadınların kıyafetinden şikâyetçi değiliz, şikâyetçi olanları da eleştiririz.”

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Niye rahatsız olalım, böyle bir şey yok. Söylüyorum, böyle bir şey yok, hiç kimse rahatsız değil.

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Bizimkilerin yaptığı yanlışları siz yapmayın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Mısır’da ölenlerin, Mısır’da hayatını kaybedenlerin ölümleri üzerine mersiyeler düzerken, Gezi’de hayatını kaybedenler için bir Allah’tan rahmet dilemeyi bile esirgeyenler, demokrat olamazlar. Böyle bir kişi bizim grubumuzda yoktur ama Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunda olup olmadığını bilmiyorum. Olmadığını söyleyemiyorsunuz.

Mursi’yle kendini özdeşleştirip Mursi ve taraftarlarına karşı uygulanan devlet şiddetini eleştirirken, kendi güvenlik güçlerinin şiddetini “Kahramanlık destanı yazdılar.” diye kutsayanlar demokrat olamazlar. Bunlar bizim grubumuzda yok ama Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunda olmadığını söyleyemiyorsunuz, söyleyemeyeceksiniz.

Mursi’yi ve Sisi’yi kastederek “Mısır’da firavunun izinden gidenler var, bir de Musa’nın izinden gidenler var.” diyor Sayın Başbakan.

Değerli milletvekilleri, Mısır’da firavunla Musa’nın mücadelesi, bir din mücadelesinin ötesinde bir mülk, kenz mücadelesidir. Türkiye’de “Musa’nın izinden gideceğim.” diye yola çıkıp firavunlaşanlar, “Onun kardeşi Hârûn’u takip edeceğim.” deyip Hârûn değil, Karûn olanlar var.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Doğru, aynen öyle, Karûnlar var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Firavunlar ve Karûnlar demokrat olamazlar. Bunlar bizim grubumuzda yok ama sizin grubunuzda olmadığını siz söyleyemiyorsunuz.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Onu burada aramayın, bulamazsınız; başka yerlere bakın, burada yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Genel Başkan Yardımcınız söylüyordu bir sene evvel, bunu ben söylemedim.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Alevi vatandaşlarımızı ötekileştirip “Alevi açılımı” diye yola çıkıp hiçbir şey yapmayıp toplumu kutuplaştırıp ondan sonra “Torunuma ‘Ali’ ismini vereceğim.” diyen insanlar demokrat olamazlar. Doğmamış torununa verilecek isimden medet umarak Alevi vatandaşlarımızı, onları onore edeceklerini düşünen insanlar demokrat olamazlar.

Değerli milletvekilleri, bütün sorun nereden çıkıyor musunuz? Bakın, 31 Ekim tarihinde burada önemli bir oturum gerçekleştirdik ama hemen ertesinde Sayın Başbakan klasik yöntemine başvurdu, klasik kutuplaştırma yöntemine. İki haftadır yapmış olduğu konuşmalar bu merkezde cereyan ediyor. Hâlâ “tek parti dönemi, Cumhuriyet Halk Partisi dönemi”, hâlâ “türban”, hâlâ “başörtüsü”, hâlâ bunun üzerinden siyaset. Problem şuradan çıktı: 31 Ekimde beklemediğiniz bir Cumhuriyet Halk Partisi tavrı ortaya çıktı. Sayın Başbakanın var oluşunun iki nedeni bugün Türkiye’de ortadan kalktı.

İki konu Sayın Başbakanın temel istismar alanıdır, temel politika alanıdır. Birincisi: “Darbe mağduru, asker mağduru AKP.” Bu kalktı. Uydurma davalarla, hukuksuz davalarla, hukukun ayaklar altına alındığı davalarla insanlar mahkûm edildi. O hukuksuz süreç devam ediyor ama artık “Darbe ve asker mağduru AKP.” rolü, misyonu da sona erdi, kullanabileceğiniz bir şey yok.

İkincisi: “Başörtüsü mağduru AKP.” Bu da elinizden çıktı. Şimdi, gerçekler çıplak kaldı. Temel hak ve özgürlükler sınavını vereceksiniz şimdi ama o sınavı verme yolunda bocalamaya başladınız. Çünkü öyle bir kültürünüz yok. Bu mücadeleyi verebilecek durumda değilsiniz.

Eski bir düşünür şunu demişti: “Aynı nehirde iki kere yıkanılmaz.” Sayın Başbakan, artık o nehirden çık!

Sözlerimi burada bitiriyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Grup adına mı söz istiyorsunuz Sayın Canikli?

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Madde üzerinde grup adına...

BAŞKAN – Madde üzerinde grup adına söz isteyen Nurettin Canikli, Giresun Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın Başbakanımızın birkaç gün önce bir iftar programında yaptığı konuşmayla ilgili ifade edilen uydurma, hayalî gerekçe veya muhtemel gerekçe, bir başka ifadeyle onlar açısından, üzerinde bir şeyler söylemek istiyorum.

O konuşmanın tek bir amacı vardır. Orada Sayın Başbakanımızın, torununun isimlerinden bir tanesinin “Ali” olacağını ifade etmesinin ve konuşmanın diğer cümleleriyle birlikte düşünüldüğünde tek bir amacı vardır. Türkiye’de, bu konuda, şu veya bu ölçüde olan, hepimizin bildiği kutuplaşmanın hafifletilmesi ve ortadan kaldırılmasıdır. Bunun tek amacı budur, bu cümle, bu ifade bunun için kullanılmıştır.

HASAN AKGÖL (Hatay) – Niye başlattı o zaman?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Bakın, biz...

Ya, bunları konuşmak doğru değil ama biraz daha detaylandırmak gerekiyor.

Biz, Alevi vatandaşlarımızın, bugüne kadar -siyasi anlamda söylüyorum- AK PARTİ'ye çok fazla destek vermediklerini hep biliyoruz, bu, bilinen bir gerçek...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Niye vermiyorlar?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Bir tespit olarak söylüyorum, yani sadece bir tespit olarak, herhangi bir değerlendirme, eleştirmek amacıyla söylemiyorum, bir tespit olarak söylüyorum.

Bu önemli ama. Neden? Çünkü bizim Alevi vatandaşlarımızı, bu anlamda siyasi bir getiri malzemesi olarak kullanmamız gibi bir niyetimiz olamaz. Neden? Çünkü Alevi vatandaşlarımızın zaten biraz önce ifade etmeye çalıştığım o bilgi nedeniyle böyle bir beklentisi muhtemelen söz konusu olmaz. Yani, kelimeleri biraz dikkatle seçmeye çalışıyorum. Dolayısıyla, böyle bir açıklama ya da böyle bir niyet sadece ve sadece şudur: “Bu acı hepimizin acısıdır, bu değerler hepimizin ortak değerleri ve tarihidir. Bu noktadan bakıldığında, Alevi vatandaşlarımız ile Sünni vatandaşlarımız arasında bir fark olmaması, bir ayrışma olmaması gerekir ya da yaşanan bu acılar bir ayrışmanın faktörü, unsuru olamaz.” Bunu anlatmaya çalışıyor. Zaten konuşmasında vurgu olarak sürekli bunu söylüyor Sayın Başbakanımız.

HASAN AKGÖL (Hatay) – Siz hiç dinlememişsiniz o konuşmayı.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Dinledim ben konuşmayı, çok net dinledim, biliyorum.

Dolayısıyla, amaç bu. Bence burada sorun başka. Daha önce de gündeme geldi. Bugün Alevi vatandaşlarımızın bu sorunlarını gündeme getirerek Hükûmetimizin bunları yerine getirmediğini ifade ederek, örtülü bir şekilde Hükûmetimizi suçlayanlardan bazılarının geçmişte uzun yıllar iktidarda kaldıklarını biliyoruz. Evet, yani, burada samimiyetin de olmadığı çok net bir şekilde ortada. Eğer samimi olunsaydı, bugün o arkadaşlarımızın, bugün Alevi vatandaşlarımızın sorunu olarak gündeme getirdikleri ve bizi de, AK PARTİ hükûmetlerini de çözmemekle suçladıkları o sorunları geçmiş dönemlerde iktidar olduklarında çok rahatlıkla çözebilecek güçleri, imkânları vardı.

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Kendi tarihlerine baksınlar.

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Kanattıkları bir sorun bu.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Evet, bu, bir samimiyet sınavıdır değerli arkadaşlar ve bu sınavdan maalesef bu arkadaşlarımız geçememişlerdir, sınavda kalmışlardır. Neden? Eğer samimi olunsaydı, bugün Alevi vatandaşlarımızın sorunlarının büyük oranda, kendileri tarafından ifade edilen sorunlarının –tırnak içerisinde söylüyorum- büyük bölümü çözülmüş olacaktı. Demek ki samimiyet yok, samimi değiller. O zaman sorun ne burada? Esas sorun, Alevi vatandaşlarımızın bir siyasi oy deposu olarak görülmeleri ve bu şekilde hareket edilmesi. Bizim böyle bir amacımız olamaz. Böyle bir kaygıyla hareket etmemiz, saikle hareket etmemiz düşünülemez. Neden? Çünkü zaten burada, bu yapının siyasi desteğinin nereye gittiği belli. Tekrar söylüyorum, tekrar tekrar, bir tespit olarak söylüyorum sadece bunları. Dolayısıyla, bu değerlendirmeler son derece yanlış.

Biz her konuda olduğu gibi bu konuya da son derece samimi olarak yaklaşıyoruz.

Bakın, bunu söylemek istemezdim ama başörtü meselesine gelelim değerli arkadaşlar. Başörtü meselesi konusunda, biliyorsunuz, daha önce, sanıyorum 2010 yılında bir Anayasa değişikliği çalışması oldu; Anayasa'nın 10'uncu ve 42'nci maddelerinin değiştirilmesine yönelik, Milliyetçi Hareket Partisiyle birlikte bir çalışma yapıldı.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – 2008’de.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – 2008 mi? Neyse, şu anda tam hatırlayamıyorum.

7 tane grup başkan vekilinin ortak imzasıyla, 5 AK PARTİ’li, 2 MHP’li grup başkan vekili arkadaşımızın imzasıyla bir teklif verildi Anayasa’nın 10’uncu ve 42’nci maddelerinin değiştirilmesi için, bu sorunu çözmek amacıyla, başörtü meselesini çözmek amacıyla. Yine bunu da üzülerek söylüyorum, Cumhuriyet Halk Partisi bütün bu çalışmaların karşısında o zaman, çok net. Biz, Milliyetçi Hareket Partisiyle birlikte hareket ettik. Hani “Kullanıyorsunuz.”, bugüne kadar, “Bunları siyasette suistimal alanı olarak kullanıyorsunuz, rant amacıyla kullanıyorsunuz, malzeme yapıyorsunuz.” deniliyor ya. Daha sonra partimiz hakkında kapatma davası açıldı arkadaşlar ve bazı arkadaşlarımız ve bazı milletvekillerimiz hakkında da yasaklılık talep edildi o davada. 5 tane grup başkan vekiline de yasaklama talep edildi. Gerekçe ne biliyor musunuz? İçlerinde ben de varım, imzam var çünkü; bu sorununu çözmek amacıyla, Anayasa’nın 10 ve 42’nci maddelerini değiştirmek yoluyla sorunu çözmek amacıyla verdiğimiz teklifte şahsımın da imzası vardı. Gerekçe, o teklife imza atmak. Evet, aynen böyle. Başka bir şey yok, başka hiçbir konu, husus yok. Sadece ve sadece başörtü yasağını kaldırmak amacıyla Milliyetçi Hareket Partisiyle birlikte yaptığımız o çalışmada o teklifin, Anayasa değişiklik teklifinin altında imzamız olduğu için siyasetten yasaklılığımız talep edildi değerli arkadaşlar. Hatırlayın, son dakikada kapatılmaktan kurtulduk, son dakikada. Bunlar yaşandı burada, bunlar yaşandı. O zaman siz neredeydiniz Cumhuriyet Halk Partisi?

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Alkış tutuyorlardı, alkış!

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Kusura bakmayın, bunları konuşacağız, madem açıldı konu konuşalım bunları, lütfen.

Ha, bugün oluşan ortama teşekkür ediyoruz, 31 Kasım’da oluşan havaya, mutabakata teşekkür ediyoruz, saygı duyuyoruz, inanıyoruz, önemlidir. Buna hiçbir itirazımız yok. Her zaman da söylüyoruz, dört siyasi partinin mutabakatı ile bu sorunun çözüldüğünü kabul ediyoruz yani arkada şu vardı, efendim, imkân olsa yaparlar mıydı yapmazlar mıydı, bunların tartışmasına hiç girmiyorum. Bu dört siyasi partinin 31 Kasım’da oluşan iradesinin samimi olduğuna inanıyoruz, destekliyoruz, önemsiyoruz, bunu da söylüyoruz ama...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Kasım değil, ekim.

RECEP ÖZEL (Isparta) – 31 Ekim.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Pardon, pardon, 31 Ekim.

Ama bakın, yani konu biraz daha eğer... Hani, söylüyorsunuz ya: “Efendim, şimdi artık malzemeniz elinizden alındı, ne yapacaksınız?” Biz bunu başından, iktidara geldiğimiz günden itibaren çözmek istedik, çözmek istedik. Ve göreceğiz. Tamam, sizin ifadenizle, bu malzeme alındı. Göreceğiz, bakalım, önümüzde seçimler geliyor, mahallî seçimler var, genel seçimler var, o zaman da göreceğiz.

Tek bir çizgimiz var bu konuda -hiç sağa, sola, arkaya bakmıyoruz- özgürlüklerin genişletilmesi; her alanda, her alanda ve bunu samimiyetle de yapıyoruz.

HASAN AKGÖL (Hatay) – Allah aşkına, bunu siz söylemeyin.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Evet, yapıyoruz yani bunun sayısız örnekleri var. Yasaklar kalkıyor, kalkacak yani çünkü yasaklar toplumun dokusuna işlemiş, zihnimizi o kadar işgal etmiş ki doğal olarak her şeye bu şekilde bakılıyor.

O nedenle, 31 Ekimde oluşan o mutabakatı bu açıdan da önemsiyoruz. Bundan sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi siyasi partilerimizin, siyaset kurumunun bu olaya bakışını veya genel olarak, nereden gelirse gelsin, hangi kesimden gelirse gelsin, evrensel değerlerle örtüşecek, aykırı düşmeyecek olmak şartıyla -elbette, onda sınır yok değil- bütün özgürlüklerin gerçekleştirilmesinden yanayız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa)- Muhafazakâr değerler!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Parasız eğitim suç mu, parasız eğitim?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Bakın, en somut örneğini daha yeni verdik, yeni bir sınav. Şu anda Anayasa Uzlaşma Komisyonunun mutabakatla karar verdiği ve büyük çoğunluğu da, hatta tamamına yakını da temel hak ve hürriyetleri düzenleyen ve özgürlükleri genişleten 60 maddelik anayasa teklifi. Buyurun, işte bakın, hodri meydan! Alanlardan bir tanesi de bu. Orada yanlış herhangi bir düzenleme var mı? Yok. Özgürlükleri geriye götüren bir düzenleme var mı? Yok. Altında dört siyasi partinin mutabakatı var mı? Var. Buyurun, oradan başlayalım. Söylüyoruz, bugün de söylüyorum, defalarca söyledik, ziyaretler yaptık vesaire. Yani bizim bu konudaki görüşümüz, düşüncemiz belli. O kadar ileri düzenlemeler var ki bu 60 maddede. Burada Anayasa Uzlaşma Komisyonundan arkadaşlarımız da var, onlar da biliyorlar, altında onların da imzası var. Yani bir yerden başlayalım. Yasalar noktasında zaten büyük oranda sorun gideriliyor ama anayasal anlamda da bir kez daha sesleniyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başlayalım, milletvekillerini çıkar, biz de başlayalım.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Bu 60 maddeyi, özgürlükleri evrensel değerlere büyük oranda yaklaştıran, özgürlükleri istisna olmaktan çıkaran şu 60 maddelik düzenlemeyi, gelin, hep birlikte yapalım; bu testi, bu sınavı birlikte geçelim, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Biz de hep birlikte yapalım diyoruz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Öğrenci evleri var mı o 60 maddede Sayın Başkan?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Yani, efendim, yok “Öğrenci evidir, şudur, budur.” Diyorsanız, işte buyurun, burada. Somut olarak bir şey söylüyorum ben, somut, somut, hiç sağ sola gitmeden, sağa sola kaymadan herkese sesleniyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Öğrenci evi var mı, tutuklu milletvekilleri var mı?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Yani, konuşmaların çok önemi yok değerli arkadaşlar. Konuşmalar ne zaman önemlidir?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Parasız eğitim isteyen öğrenciler var mı?

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Eğer icraatınızla örtüşüyorsa, icraatınız konuşmaları destekliyorsa konuşmaların anlamı vardır.

HASAN AKGÖL (Hatay) - Söylediğiniz en doğru söz buydu.

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Eğer çelişiyorsa, cümleler, kelimeler “özgürlük” ama icraat “yasak” diyorsa bunun çok fazla bir anlamı yok. En somut bir örneğidir, hep birlikte yapalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN AKGÖL (Hatay) - Söylediğiniz en doğru söz buydu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan...

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Canikli konuşmasının başlangıcında bir cümle kurdu, ben o cümle nedeniyle kendisine teşekkür ediyorum. Sayın Başbakanın torununa “Ali” ismini koymasının gerekçesi olarak “toplumdaki kutuplaşmayı azaltmak” diye bir ifade kullandı. Toplumda bir kutuplaşma olduğunu kabul etmesini, böyle bir gerçeği tespit etmiş olmasını önemli buluyorum. İktidar partisi “Toplumda bir kutuplaşma var.” diyor ise herhâlde bunun sorumlusu da on bir yıldır iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetidir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tek bir şey söyleyeceğim Sayın Başkan.

Bu kutuplaşma on bir yıldan beri yok bu ülkede, on bir yıldan beri yok; kırk yıldan beri var, elli yıldan beri var, altmış yıldan beri var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde şahsı adına söz isteyen Kamer Genç, Tunceli Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de başka bir mesele yokmuş gibi kadınların Türkiye Büyük Millet Meclisinde pantolon giymesi meselesi Meclisin gündemini işgal ediyor. Çok enteresan bir şey. Aslında, tabii, biraz önce bir soru sordum. Bakın arkadaşlar, bilim adamı kimliğinde olan insanların fikir namusunu taşıması lazım. Fikir namusunu taşıyan bilim adamı da doğru söyler. Eğer fikir adamı, bilim adamı fikir namusuna sahip değilse bir militandır. Bilimden, akıldan kendisini soyutlamış ve belirli bir kitlenin emrine göre hareket eden bir kişi pozisyonundadır. Biraz önce sorduk, maalesef, diyoruz ki: Türban inançtan mı kaynaklanıyor, özgürlükten mi kaynaklanıyor? Doğru bir cevap verilmiyor bize.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Hala çözemedin mi?

KAMER GENÇ (Devamla) – Şimdi, bakın, Atatürk’ün kurduğu laik, çağdaş ve uygar Türkiye Cumhuriyeti’nin ve dünyada emsali görülmemiş devrimlerin özünde bir medeniyet projesi yatar. Şimdi, maalesef, on bir senedir karşı devrimciler bundan çok rahatsız oluyorlar ve bu medeniyet projesini yok etmeye çalışıyorlar.

Şimdi, mesele şu arkadaşlar: Burhan Kuzu anayasa profesörüdür. Anayasa Mahkemesi kararı var, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı var, Danıştayın kararı var, “Türban dinî simgedir. Dinî simge kamu hizmeti alanında kullanılamaz.” diyor. Bunu söyle, bunu söyle de ondan sonra de ki: “Kardeşim, yani bizim bugün çoğunluğumuz var, bu çoğunluk bunu sağlıyor.” Ben bir şey demiyorum buna.

Bakın, bu sene bize bir haber geldi, dediler ki: “AKP’liler toplanmışlar, hacca birtakım kadın milletvekillerini götürcekler, o kadın milletvekilleri hacdan döndükten sonra -yeni bir seçime gidiyor ya- bunları Meclise sokacaklar. Cumhuriyet Halk Partisi bunlara saldıracak, biz de bunu seçimde kullanacağız, bunun nemasını elde edeceğiz.” Şimdi, bu çok önemli ve çok sağlıklı bir istihbarat aldım.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sen kaynaklarını bir kontrol etsene! Nereden aldın o bilgiyi?

KAMER GENÇ (Devamla) – Ben size bir hikâye anlatayım: İki köyün arasından bir nehir geçiyormuş. Haftada bir gün, o nehrin bir tarafına bir kadın, öteki tarafına da bir kadın, geliyorlarmış, birbirlerine hakaret ediyorlarmış, bağırıyormuş, çağırıyormuş. Kadının birisinin işi çıkmış, “Ya, ben gidip o kadına bağırmayacağım, benim yerime sen git bağır.” demiş. Tabii, o gitmeyince, karşıdaki kadın bağırmış, çağırmış, hakaret etmiş, o yeni gelen kadın susmuş. Susunca, o hakaret eden, bağırın kadın kederinden, üzüntüsünden çatlamış.

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Ah canım!

KAMER GENÇ (Devamla) – Dolayısıyla biz de sizin kederinizden, üzüntünüzden çatlamanız için bu işe ses çıkarmadık. Yani bu işin özü böyle, bunu bilersiniz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hadi canım sen de!

KAMER GENÇ (Devamla) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, bütün mesele şu...

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Öyle mi arkadaşlar?

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Sayın Hamzaçebi, öyle mi? Bu yüzden mi karşı çıkmadınız?

KAMER GENÇ (Devamla) – Bakın, şimdi, bugüne kadar çok bu işin peşine düştünüz. Biz bunu vatandaşa bırakıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti devleti, çağdaş, ilerici, medeni bir ülkedir. Medeniyet projesi. Medeniyet projesi Türkiye’de yalnız şey değil ki. Şimdi, vatandaşlarımız... Seçime gidiyoruz. Siz, dini çok istismar ediyorsunuz. İslam dini çok kutsal bir dindir, çok yüce bir dindir.

İBRAHİM KORKMAZ (Düzce) – Senden mi öğreneceğiz ya! Sen işine bak!

KAMER GENÇ (Devamla) – Bu yüce dini kavramak için İslam dininde görev yapan, İslam dininde olan insanların dünyada lider olması lazım. Bu liderlik kadınları kara çarşafa sokmakla olmaz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Rozet takarken iyimiydi.

KAMER GENÇ (Devamla) – Bir gün benim odama 3 tane kız geldi. Şimdi, güzel de kızlar. Başlarını örtmüşler. Ya dedim, bakın, kızlar, şimdi, sizin en güzel yeriniz gözleriniz, dudaklarınız, yüzünüz.

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Allah Allah! Saygısızlık yapma!

KAMER GENÇ (Devamla) – Şimdi, dedim ki bu yüzünüzü açın, saçlarınızı açın; sendeki de kıl, bendeki de kıl. Yani bunun bir farkı yok ki.

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Aa! Ne diyor bu ya!

KAMER GENÇ (Devamla) – İslam dini bir akıl ve ızan dinidir. Akıl ve ızana inanmayan insanların zaten İslam diniyle ilgisi yok. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ya ben bunları size söylüyorum, anlayasınız diye. Bakın, beyler, ben otuz senedir bu kürsüde konuşuyorum. Otuz senedir –özellikle Meclis Başkan Vekilime de söylüyorum, söyledim belki size– öyle günler olmuştur ki burada tek ses çıkmıştır ama öyle anlar olmuştur ki o dil, o tek ses bir anda en büyük tepkiye neden olmuştur.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Konuşuyorsun ama boş konuşuyorsun. Otuz senedir boş konuşuyorsun.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen hatibi dinleyin, aydınlanın lütfen.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Hakaret ediyor, neyini dinleyeyim Sayın Başkan!

KAMER GENÇ (Devamla) – Bugün siz burada çoğunluğunuz.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hadi oradan, yürü!

KAMER GENÇ (Devamla) – Ama ben inanıyorum ki Türk milleti yüce bir millettir, medeniyete inanan bir millettir, Atatürk'ün getirdiği devrimlere sahip çıkan bir millettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMER GENÇ (Devamla) – Atatürk'ün getirdiği devrimler sayesinde artık Türkiye Cumhuriyeti devleti yükselecek ve dünyada lider bir devlet olacaktır.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Otur yerine!

KAMER GENÇ (Devamla) – Kadınları kara çarşafa sokmakla bu memleket medeniyet seviyesine kavuşamaz.

Saygılar sunuyorum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Rozet takarken iyiydi değil mi? Rozet takıyordunuz. Yürü!

METİN KÜLÜNK (İstanbul) – Çok meraklıysan soyunmaya, soyun Meclisin ortasında da bu millet görsün seni.

BAŞKAN – Lütfen, Sayın Milletvekili...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan, bir talebiniz var.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- *Anayasa Komisyonu Başkanı Burhan Kuzu'nun, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in görüşülen 12 ve 12'ye 1'inci ek sıra sayılı İktisadî Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Sayın Başkanım, sataşmadan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Komisyon Başkanı konuşuyor, lütfen...

Sayın Başkanım, sataşmadan söz aldım ama kelimelere yazık. Değmez bu Kamer Genç için konuşmaya, vazgeçtim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Sayın Başkanım, sadece kayıtlara geçmesi için...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Canikli.

IV.-AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- *Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in görüşülen 12 ve 12'ye 1'inci ek sıra sayılı İktisadî Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Biraz önce konuşmacı, kendisini ziyarete gelen 3 genç kızı taciz ettiğini Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden itiraf etmiştir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bakın, bu çok önemli bir sataşma. Sayın Başkan, biraz önce, kendisi, beni ziyarete gelen kızları taciz ettiğimi söyledi. Bundan daha ağır bir sataşma olur mu? Müsaade edin, bunu açıklayayım efendim.

BAŞKAN – Ne istiyorsunuz yani şimdi?

KAMER GENÇ (Tunceli) – “Taciz etti.” dedi.

BAŞKAN – Sataştı mı yani size?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sataştı tabii.

BAŞKAN – Ne diye sataştı Sayın Genç?

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Tutanaklara bakalım Sayın Başkan, tutanaklar gelsin. Ben sataşmadım.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Meclis Başkan Vekili, şimdi, size birisi derse “Siz kızları taciz ettiniz.”, bundan sataşma olmaz mı? O zaman, bir söz verin.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, tutanaklara bakalım. “Taciz etti” demedim.

BAŞKAN – Sataşma nedeniyle söz veriyorum iki dakika.

Buyurun Sayın Genç.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Boyundan posundan da mı utanmıyorsun, yaşından da mı utanmıyorsun ya!

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Ben senin söylediğini söyledim.

VII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- *Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin yaptığı açıklama sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ya, şimdi, bakın beyler, evvela konuşulan şeyleri anlamak için adam olmak lazım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Konuşmak için de adam olmak lazım.

BAŞKAN – Sayın Genç, lütfen...

BÜLENT TURAN (İstanbul) – O kendine söylüyor Sayın Başkan.

KAMER GENÇ (Devamla) – Adam değilseniz konuşulan şeyleri anlayamazsınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Genç, temiz bir dille konuşun lütfen. Meclis kürsüsü burası. 67'nci maddeyi hatırlatıyorum ben size Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Devamla) – Tamam, onu diyorum.

Şimdi, gelen o kızlar benim kardeşlerim. Benim yanıma geldikleri için, ben onlara dedim ki... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Orası hakaret etme kürsüsü değil, kimseye hakaret edemezsiniz!

KAMER GENÇ (Devamla) – Efendim, bir dakika ya... Etmiyorum. O zaman, yeniden süreci ver de...

BAŞKAN – Vermiyorum!

KAMER GENÇ (Devamla) – Vermiyorsun!

Şimdi, bakın, hep burada bu Meclis böyle keyfi yönetiliyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bize savunma hakkı verilmiyor. Meclis böyle kötü yönetildiği için, maalesef, burada fikirler doğru anlaşılmıyor. Olur mu canım?

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Kürsü hakaret etme yeri değil ki, kürsü görüşleri anlatma yeri.

KAMER GENÇ (Devamla) – Ben hiçbir zaman gelen o kız kardeşlerimizi taciz etmedim. Ben onlara kendi düşüncelerime göre doğruları söyledim.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sen söyledin biraz evvel taciz ettiğini.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Kocaman adamsın ya!

KAMER GENÇ (Devamla) – Yani benim doğrum odur, sizin doğrularınız başka olabilir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ya, bakın, biraz insan olun da konuşulanları dinleyin. Dinleme özürsüz insanlarsınız.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sen söyledin, sen söyledin.

KAMER GENÇ (Devamla) – Dinleme özürsüz insanlarla bir yere gitmek mümkün değil.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Boş konuşuyorsun, boş!

KAMER GENÇ (Devamla) - Bu kürsüde oturanların sizi desteklemesi bir şeyi ifade etmiyor. Sizin benim konuşmalarımı anlayabilmeniz için daha birkaç fırın ekmek yemeniz lazım. Sizin hâlâ beyin itibarıyla gelişmemiş insanlar var aranızda. Böyle bir şey olur mu! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan, böyle konuşamaz!

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Sayın Başkan, böyle saygısızlık olur mu!

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Hakaret ediyor Sayın Başkan! Bu ne biçim konuşma!

KAMER GENÇ (Devamla) - Benim yaptığım konuşmayı anlamıyorsunuz, ne dediğimi anlamıyorsunuz, ondan sonra da çıkıp da bağıríyorsunuz. Böyle bağırma olmaz ki yahu! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Düzgün konuşacaksın, düzgün! Düzgün konuşacaksın, o kürsüye yakışır şekilde konuşacaksın! Orası hakaret yeri değil!

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Yazıklar olsun sana!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Kocaman adamsın be!

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Boş konuşuyorsun!

KAMER GENÇ (Devamla) - Ben size diyorum ki, başımızdan geçen olayları anlatıyorum size. Ben diyorum ki, o kız arkadaşlarımıza dedim ki: “İslam dini bir akıl ve mantık dinidir, yüce bir dindir. Bu dindeki gerçekleri anlamak için evvela siz bunları iyi anlayın.”

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sen kimsin, millet kim!

BAŞKAN – Sayın Canikli, lütfen oturun. Sayın Canikli...

KAMER GENÇ (Devamla) – Ama siz burada çoğunluğunuza bakarak bağırıyorsunuz çağırıyorsunuz.

Yahu, şimdi, sizin bağırmanız çağırmanız bana göre sivrisinek vızıltısı. Ben bu sivrisinek vızıltılarına çok alışmış bir insanım. Ben otuz senedir bu kürsüde konuşuyorum. Benden biraz örnek alın. Türkiye Cumhuriyeti devleti hepimizin devletidir. Benden örnek alırsanız bu memleket daha rahat eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Kaç yaşında adamsın! Yaşından başından utanmıyor musun?

MEHMET METİNER (Adıyaman) – Utanmaz arlanmaz herifsin sen!

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Senin neyini örnek alacağız ya! Boş konuşuyorsun!

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Canikli. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

6.- Giresun Milletvekili Nurettin Canikli'nin, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Ne söylediğin belli değil be! Buradaki insanlara hakaret ediyorsun!

NURETTİN CANİKLİ (Devamla) – Arkadaşlar, arkadaşlar, rahat olun.

Hayatını, zihnini, beynini çukurdan çıkaramayan, çukurun seviyesinin üzerine çıkaramayan insanların konuşmalarını ciddiye almayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O konuşmaları anlamak için, yani Türkiye'deki, dünyadaki yaratılmış esfeli sâfilin beyinleri dahi fazla gelir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, şimdi bana hakaret etmedi mi!

BAŞKAN – Lütfen Sayın Genç, bunu sabaha kadar...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Çukurda olan kendisi midir, ben miyim! Ben onun Maliyede neler yaptığını iyi biliyorum.

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Söyle!

KAMER GENÇ (Tunceli) – Söz versin bana, açıklayayım Maliyede senin yaptıklarını.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Otur be yerine!

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

3.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mıhrimah Belma Satır ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural, Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu ile Barış ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Ordu Milletvekili İhsan Şener ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül'ün; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Anayasa Komisyonu Raporu (2/1810, 2/8) (S. Sayısı: 12 ve 12'ye 1'inci Ek) (Devam)*

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 86'ncı maddesi gereğince lehte söz isteyen Tülay Kaynarca, İstanbul Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük değişikliğiyle ilgili oyumun rengini belli etmek üzere lehte söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İç Tüzük 56'ncı madde “Bayanlar tayyör giyerler.” ifadesini içeriyordu. Bu 56'ncı madde “Kadınlar tayyör veya ceket ve pantolon giyer.” şeklinde değiştirildi ve dünya parlamentolarında buna benzer hiçbir hüküm yok. Geç de olsa böyle bir kararın alınmasını önemsiyorum. Dünyada iç tüzüklere de bakıldığı zaman tüm parlamentolarda böyle bir hükmün olmadığı da açıktır.

Ben bir cümleyi de ifade edip... Gerçi çıktı ama Cumhuriyet Halk Partisinden Gülsün Hanım “AK PARTİ iktidarı döneminde kadınlar adına neler yapıldı?” cümlesini sarf etmişti, bazı istatistiki bilgileri vererek bunu söylemişti. Gerçekten bunu görmemek için...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) – Kamer Genç olmak lazım.

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) – Onu ifade etmeyeyim ama on bir yıl içerisinde kadın lehine alınan tüm kanuni düzenlemeler, Türk Ceza Kanunu, Medeni Kanun, İş Kanunu, hele de Anayasa'daki pozitif ayrımcılık ilkesini de kadın lehine sunan bütün değişiklikler kadınınımızın toplumdaki yerini önemseyen, kadınlarımızın, hem anne olarak hem iş kadını olarak hem dünyadaki temsilini hem Türkiye'de en iyi noktaya taşıyan düzenlemeleri getiriyor.

Bugün buna baktığımızda gerçekten Türkiye'de bu noktaya gelmesinde emeği geçen 22, 23'üncü Dönem ve 24'üncü Dönemdeki tüm vekillerimizi yürekten tebrik etmek istiyorum ben. Tüm ayrıntılara girmeyeceğim ama sadece bunun altını özellikle dikkatle çizmek istedim çünkü yapılan tüm düzenlemeler kadınıma dünle bugün arasında iyi bir noktaya getirdi. “Dünya Forumu şunu dedi, şu istatistikler var...” Tamam, eğitim, istihdam, sağlık, bununla ilgili bütün kalemlere baktığınızda sadece istihdamda yüzde 21'lerden bugün 31'lere çıkması, eğitimlerde çocuklarımızın, kız çocuklarımızın yüzde 98'lere varması, istihdamda Başbakanlık genelgesiyle bugün geline

noktada kadın istihdamının ciddi noktaya gelmesi, her biri bunların açık göstergesi ama iki şey var: Birincisi, hukuki düzenleme yaparsınız; tamam ama ikincisi toplumsal zihniyet dönüşümüyle alakalıdır. Birincisi, birçok hukuki düzenlemeye adım adım imza atar, belli noktaya getirirsiniz; tamam ama ikincisi toplumsal zihniyet dönüşümüyle ilgilidir.

Sayın Hamzaçebi ne güzel ifade etti, “Kimse diyemez.” dedi ama bak söylüyorum: Kadıköy vapurundan inen kadınların giyim kuşamı beni hiç ilgilendirmiyor, buradaki arkadaşlarımın hiçbirini de ilgilendirmiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Bravo.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkürler.

TÜLAY KAYNARCA (Devamla) – Niye biliyor musunuz? Eğer öyle olsaydı... Çünkü biz farklıyız, çünkü biz demokratikleşme paketinde neye imza atıyoruz biliyor musunuz? İnsanların yaşam tarzına müdahale etmeyi cezai müeyyide altına alıyoruz. O yüzden, umurumuzda değil, kim ne giyerse giysin. Özgürlükler önemli, demokrasi önemli.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Öğrenci evi baskını nasıl Tülay Hanım?

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ev baskınları hariç!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ev baskınlarını hangi pakete koyacağız?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İç Tüzük’ün 86’ncı maddesi gereğince, oyunun rengini belirtmek üzere, aleyhte söz isteyen Recep Özel, Isparta Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RECEP ÖZEL (Isparta) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin aleyhinde söz aldım ama usulen aleyhinde, esasında hepimiz lehindeyiz çünkü dört grubun ortak ittifakıyla verilmiş olan bir teklifin son konuşmasını yapmak üzere huzurlarınızdayım. Sadece birkaç kelime edeceğim.

Biraz önce Kamer Genç burada birtakım ifadeler kullandı, sadece Yunus Emre’nin bir sözüyle noktalamak istiyorum. Yunus Emre diyor ki: “Edebimiz elvermez edepsizlik edene/Susmak en güzel cevap edebi elden gidene.”

Hepinize saygılar sunuyorum efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, 60’ıncı maddeye göre söz talebim var efendim.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, buyurun.

IV.-AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli’nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, biraz önce yaşanan tartışma üzerine, izninizle, görüşümü ifade etmek istiyorum. Sayın Kamer Genç kürsüde doğru bulmadığım bir konuşma yaptı; daha doğrusu, konuşmasının bir iki cümlesini doğru bulmadım. AK PARTİ Grubuna, Sayın Canikli'ye yönelik olarak beyinle ilgili birkaç şey söyledi. Sayın Canikli haklı olarak ayağa kalktı, itiraz etti. Elbette kendisine yönelik böyle ağır bir değerlendirme olunca kendisi de doğal olarak bu tepkiyi göstermek durumundadır. Ancak, Sayın Canikli dün kürsüde Sayın Kamer Genç'e hitaben "beyinsiz" kelimesini kullandı.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Hayır, sadece bir genel ilkedden bahsettim, kimseyi hedef almadım ben yapmayın.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakın, "beyinsiz" kelimesini kullandınız. Onu geçiyorum yani ben bu kadar önemli bir konuyu, daha doğrusu dört partinin mutabakatıyla yürürlüğe girecek olan bir düzenlemeyi konuşurken herkesin üslubuna dikkat etmesi gerektiğini söylemek istiyorum.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Tamam da bu konuşmaları kim yapıyor Allah aşkına Sayın Hamzaçebi? Yapmayın ya, lütfen ya. Kim başlattı, kim yaptı? Hakaret ediyor, cevap verin o zaman. Yapmayın ya.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Biraz önce siz kürsüye çıktınız, dediniz ki: "Esfeli salihin" (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

BÜLENT TURAN (Ankara) – Salihin, salihin!

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – "Esfeli sâfilîn" Gülmeyin, sizlerle bu konuda yarışırım, o gülen bir beyefendi, arkadaş var.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Zaten belli oluyor.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Gelin, gelin, bu konuları sizlerle tartışabilirim, yeter ki karşıma çıkın.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, lütfen Genel Kurula hitap edin.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Canikli'nin kullanmış olduğu bu ifadenin anlamı "Aşağıların aşağısı, aşağılığın aşağılığı." Bakın, bir hakaret, dün "beyinsiz"le başlayan bir hakaret cümlesi bugün bir başka hakaretle devam ediyor ve AK PARTİ Grubu da bu hakaret cümlesini alkışlıyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ben hayatımda hiç kimseye hakaret etmedim.

BAŞKAN – Yapmayın sayın milletvekilleri.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bakın, bu kelime kime hakarettir? Bunun muhatabı birisi vardır burada.

NURETTİN CANIKLI (Giresun) – Ben hiç kimseye hakaret etmedim en fazla kendimi savunmuşumdur. Bu kadar.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Bu hakaret cümlesiyle sizi baş başa bırakıyorum. Nasıl Adana Valisinin hakaret cümlesini Başbakan koruması altına aldıysa öyle anlıyorum ki sizin bu hakaret cümlelerinizi de AK PARTİ Grubu koruma altına alıyor. Hayırlı olsun bu anlayışınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN CANİKLİ (Giresun) – Yapmayın. Hakaret eden sizin arkadaşınız, çıkıp burada söyleyen sizin arkadaşınız. Sayın Hamzaçebi, yapmayın ya. Kendimizi savunmayalım mı? Her türlü hakaret yapana burada söylemeyelim mi, cevap vermeyelim mi? Olur mu ama?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, bakın, bize burada milletvekilleri olarak hakaret ediliyor ve siz hakaret edenleri koruyorsunuz. Sizi şiddetle kınıyorum, böyle kollamanızın bir anlamı yok. O bana yapılan hakaretleri size havale ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genç, çok güzel, gerçekten tebrik ediyorum yani! Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

3.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal, İstanbul Milletvekili Mihrimah Belma Satır ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural, Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu ile Barış ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Ordu Milletvekili İhsan Şener ve Kocaeli Milletvekili Azize Sibel Gönül'ün; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Anayasa Komisyonu Raporu (2/1810, 2/8) (S. Sayısı: 12 ve 12'ye 1'inci Ek) (Devam)*

BAŞKAN - Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve yasalaşmıştır.

4'üncü sırada yer alan, T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Haberleşme ve Enformasyon Teknolojileri Bakanlığı ve Azerbaycan Cumhuriyeti Milli Televizyon ve Radyo Şurası Arasında Televizyon Yayıncılığı Alanında İşbirliğine Dair Protokol ile Teknik Hizmet Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- *T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Haberleşme ve Enformasyon Teknolojileri Bakanlığı ve Azerbaycan Cumhuriyeti Milli Televizyon ve Radyo Şurası Arasında Televizyon Yayıncılığı Alanında İşbirliğine Dair Protokol ile Teknik Hizmet Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/344) (S. Sayısı: 105)(x)*

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 105 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Yusuf Halaçoğlu, Kayseri Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

KAMER GENÇ (Tunceli) – Dışişleri Bakanı nerede?

ÜLKER CAN (Eskişehir) – Hesap mı vereceğiz?

(x) 105 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.